

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1995/ XII. - 1996/ I.

Nagy László: *Adjon az Isten*

*Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, fennő
kemencét,
üres vékámba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne kelljen
harán az ágyra
keverném,
kérdésre válaszát
ő küldjön,
hogy hitem szíjjel
ne düljön,
adjon az Isten
fényeket,
temetőhöz helyzett
életet -
nehem a kérés
nagy szíjjel,
adjon újszín, ha
nem kérem.*

Boldog

Új

Évet

Kívánunk

**ezzel a verssel
a Turai Hírlap**

Olvasóinak!

5 éves a Turai Hírlap

2. oldal

"ORSZÁGÉPÍTŐ CSENGER"

Tura főépítésze bemutatkozik 10-11. o.

SZABÓ CSABÁRA

emlékeztünk 9. oldal

A NYUGDIJAS KLUB

95-ös éve

22-23. oldal

PATIKA - pro és contra

8. oldal

MILLECENTENÁRIUM 1996

12-14. oldal

100 ÉVES

24-25. oldal

AMOZI

A MŰV. HÁZ

ÉVZÁRÓJA 27. o

5 éves a Turai Hírlap

- A Turai Hírlap 1991. januárjában jelent meg először. A lap első felelős szerkesztője Kuti József volt. Milyen volt az indulás? Mondj róla néhány szót!

- Nem volt könnyű. Az 1990. szeptember 30-i önkormányzati választásokat követően, novemberben indultak meg a tájékoztató beszélgetések a községi lap indításával kapcsolatban. A szerkesztőbizottság szervezése során több személy neve felmerült, de a felkérésre vonatkozó tárgyalások nem vezettek eredményre. Mivel az idő sürgetett, a lap szerkesztését átmeneti időre az akkori Oktatási és Kulturális Bizottság vállalta fel, önkéntes alapon, díjazás nélkül.

Sok vita volt arról, hogy mi legyen a lap neve, végül a Turai Hírlap mellett döntöttünk. 1990. december közepén kezdődött el az első, januári szám összeállítása. Igen nagy gondot fordítottunk az elképzeléseink megfogalmazására, melyeket a "Beköszöntő"-ben tettünk közzé. Az ott leírtak (önkormányzati

tájékoztató, aktuális problémák figyelemmel kísérése, a község életével és néphagyományával kapcsolatos írások) ma is vállalhatók az általam szerkesztett lapban.

- Milyen körülmények között készült a lap? Milyen problémák voltak?

- Az anyagot az összeállítás után a szedőhöz továbbítottuk, mert még a hivatal nem rendelkezett a szerkesztéshez szükséges programmal. Az első két számmal szinte csak az írásokra "figyeltünk"; egy levélben írtuk meg, hogy melyik oldalra mi kerüljön. A kész lapban láttuk, hogy milyen lett a tördelés. Bizony nem minden úgy sikerült, ahogyan elképzeltük. Ezután már részletes utasítást küldtünk a szedésre és tördelésre vonatkozóan. Igyekeztünk a lap arculatát javítani, izléseesebbé tenni. Kialakult a lap szerkezete, bár nem neveztük meg a rovatokat, de igyekeztünk odaillő írásokkal kérni a szerzőktől. Gyakran kaptunk közlésre leveleket, köztük néhány "rázósat" is. Ezeket "vegyes érzelmekkel" küldtünk a nyomdába, de bízunk abban, hogy a levélváltások hozzájárulnak a vitás kérdések tisztázásához. A hangnemenük talán kemény volt néha, de sohasem durva.

Sok fejfájást okozott a gyakori nyomdahiba, az illusztrációk minősége időnként gyengébbre sikerült. Igen komoly előrelépést jelentett az, amikor a szedőtől rendszeresen visszakaptuk a nyomdakész anyagot ellenőrzésre. Gödöllőről kellett elhozni, s gyakran másnap reggel már vissza is kellett vinni. A szerkesztés, egyeztetés, ellenőrzés miatt havonta néha többször is össze kellett ülnie a szerkesztőségnek.

- Ne csak a nehézségekről beszélj. Melyek azok, amire szívesen emlékszel vissza?

- Nagyon jó csapattal dolgozhattam együtt. Mindenki törekedett arra, hogy színvonalas lapot szerkesszünk. A Turai Hírlap közéleti lap maradt, az önkormányzat nem sajátította ki s nem vált pártok eszközevé. A szerkesztőség mindig törekedett arra, hogy elfogultság nélkül, a legjobb tudása szerint, a valóságnak megfelelően tájékoztasson. Igen büszke vagyok azokra az írásokra, melyek Tura múltjával foglalkoznak; valamint arra, hogy lapunk az akkori jelen krónikájává vált.

- Kik szerkesztették a lapot?

- Az első évben az akkori Oktatási Bizottság, majd 1992. januárjától állt fel a végleges Szerkesztőbizottság, aminek tagjai voltak: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor, Köles Mihály, Sára Mihály és én.. A szerkesztésben gyakran részt vett a felelős kiadó, Tóth István is.

- Az 1994-es januári számban jelent meg a Szerkesztőbizottság lemondása. Miért mondtatok le?

- A lényege az, hogy eredetileg a lap szerkesztését csak átmenetileg, a végleges szerkesztő megbízásáig vállaltuk. Az eltelt 3 év alatt 37 számot szerkesztettünk, amelyek folyamatosan, kihagyás nélkül jelentek meg. Ez a munka igen nehéz volt, s mivel mi önkormányzati képviselők voltunk, elsősorban az ebből adódó feladatoknak kellett eleget tennünk. Ez a dolog egyik része, a másik pedig az, hogy 1994 a választások éve volt. Erkölcsileg kifogásolhatónak tartottuk volna, hogy az önkormányzati választások idején önkormányzati képviselők szerkesszék a lapot.

- Mi a véleményed a jelenlegi Turai Hírlapról?

- Először is gratulálok Neked, hisz egy éve szerkeszted a lapot, szinte egyedül. Nem csökkenti elismerésem az sem, hogy már van a Polgármesteri Hivatalnak megfelelő számítógépes programja, így a szedés és tördelés is itt történik. A mostani lap sokban hasonlít az általunk szerkesztetthez, pl. a Kálna Tibor által tervezett fejléccet megtartottad, az oldalak alakja, most is az első oldalakon található a képviselő-testületi beszámoló, stb. Van amiben különbözik, pl. kevésbé kötött a forma, lazább a szerkesztés. Bátran használod a WORD biztosította lehetőségeket. Örömmel látom, hogy a lapnak állandó rovatok vannak, mely egy rendszeresen megjelenő lapnál nagyon lényeges. Talán csak egy dologra hívnám fel a figyelmedet. Jó lenne elérni, hogy rendszeresen, havonta közel azonos időben jelenjen meg a Turai Hírlap.

- Mit értesz az alatt, hogy "elérni"?

- Ezzel azt szerettem volna mondani, hogy tulajdonképpen egy állandó felállású, többtagú szerkesztőbizottságra lenne szükség. Így lehetőség nyílna munkamegosztásra (cikkek összegyűjtése, megírása, gépelés, számítógépes szerkesztés, stb.), s talán többedmagaddal könnyebben be tudnád tartatni a lapzártat.

- Bízom benne, hogy egyszer lesz megoldás erre! Köszönöm a beszélgetést.

Seres Tünde

Tájékoztató a képviselő-testület 1995. november 29-i üléséről

A képviselő-testületi ülést Tóth István polgármester nyitotta meg. A jelenléti ív alapján megállapította, hogy a testület határozatképes. A napirendi pontokkal kapcsolatban Varjú Mihály javasolta, hogy az I. és II. napirendi pontokat egymásután tárgyalják. Az egyebek napirendi ponthoz több javaslat is érkezett a képviselők részéről, majd a polgármester úr jelentést adott a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról. A képviselő-testület a javasolt napirendi pontok megtárgyalását, valamint a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról adott jelentést egyhangúlag elfogadta.

I. Az 1996 évi költségvetési irányelvek

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester volt. Az írásos anyagot a képviselő-testület tagjai előzőleg megkapták. Szóbeli kiegészítésében Tóth István elmondta, hogy az 1996. évi költségvetéssel kapcsolatban megyei konferencián vett részt. Pillanatnyilag még senki nem tud konkrétumokat mondani. Az önkormányzatok csak a kötelezően előírt feladatokat tudják teljesíteni. Az 1996. évi költségvetéssel kapcsolatos alapvető pontok:

- Változott a közoktatás finanszírozása.
- A központosított előirányzatok csökkennek.
- Teljesen átszervezik a pénzügyi támogatási rendszert.
- Módosul az adórendelet.
- Nettó finanszírozási rendszer lép életbe a központi hivataloknál 1996 január 1-től.

A polgármester úr további javaslatai az 1996. évi költségvetéssel kapcsolatban:

- Elsőrendű feladat az intézmények működésének biztosítása, a bérfejlesztés és a szociálisan rászorulóknak támogatása.
- Fontos még a fogorvosi díjak központilag végzett felülvizsgálata

A napirendi ponttal kapcsolatos kérdések, hozzászólások után a képviselő-testület az 1996. évi költségvetési irányelveket - a jelenlegi bizonytalan finanszírozási rendszert figyelembe véve - elfogadta

II. Millecentenáriumi programtervezet elfogadása

A napirendi pont előadója Pásztor László az Oktatási Bizottság elnöke. Írásos anyagként a hat fős Millecentenáriumi Szervező Bizottság a rendezvénysorozat tervét adta át a testületnek. Pásztor László szóbeli kiegészítésében elmondta, hogy terveik közt szerepel a bizottság kibővítése, javasolta az általuk kiválasztott személyek felvételét a tagok közé. Továbbiakban elmondta még, hogy a térségben az EXPO rendezvénysorozat kapcsán együttműködés alakult ki. Az expo ugyan elmaradt, de ezeket a kapcsolatokat meg kell tartani. A rendezvénysorozat 2,5 millió Ft bekerülési költséget igényelne. Pásztor László kérte a képviselő-testületet, hogy ezt az irányelvként meghatározott költséget biztosítsa. A napirendi ponttal kapcsolatban felmerült kérdések, hozzászólások után a képviselő-testület az alábbi határozatot hozta:

157/1995. sz. határozat:

1. A képviselő-testület a Millecentenáriumi Szervező Bizottságot az alábbi tagokkal bővíti ki:
Tóth István; Pásztor László; Sára József; Sára András; Erdélyi Ágnes; Kiss András; Köles Mihály; Lukács András; Szarvas László.
2. A képviselő-testület a Millecentenáriumi Szervező Bizottság által készített programtervezetet elfogadja azzal, hogy a rendezvénysorozat részletes programjának kidolgozását a bizottság kezdje meg.
3. 1996 január - február - márciusi programok költségeit a Művelődési Ház költségvetésében biztosítja.
A rendezvénysorozat további költségeinek fedezetét az 1996. évi költségvetés tárgyalásakor határozza meg.
Irányelvként a 2,5 millió Ft-ot elfogadja.
4. A Millecentenáriumi Bizottság elnökének és titkárnak a képviselő-testület ülésén tanácskozási jogot biztosít.

III. Beszámoló a könyvtár tevékenységéről

A napirendi pont előadója Seres Márta könyvtári kiegészítő volt. Az írásos anyag részletes tájékoztatást adott a könyvtár jelenlegi működéséről, a már régóta ismert problémákról. Szóbeli kiegészítésében Seres Márta elmondta, hogy a legnagyobb probléma a zsúfoltság. Az állomány megővése és fejlesztése nehezen oldható meg a jelenleg rendelkezésre álló területen. A könyvtár szabályszerű működéséhez a személyzet lehetőség szerinti bővítése is megfontolandó. Pásztor László elmondta, hogy az Oktatási Bizottság is foglalkozott a könyvtár tevékenységével. Mondanivalójának lényege az volt, hogy a könyvtár bővítéséről gondoskodni kell. Sára András hangsúlyozta, hogy Seres Márta létszámilag a MESZ-nél van, és jelenleg főiskolára jár (könyvtár szakra). Szerinte is keresni kell a megoldást a könyvtár bővítése terén. A továbbiakban még elhangzott hozzászólások után a képviselő-testület a könyvtár 1995. évi munkájáról szóló beszámolót elfogadta.

IV. Az 1995. évi költségvetés módosítása

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester volt. Írásos anyagban a képviselő-testület tagjai megkapták a módosító javaslatokat. A költségvetés módosítását csak csoportba gyűjtve lehet beterjeszteni, erre mostanáig nem kerülhetett sor - mondta Tóth István. Sára Mihály a Pénzügyi Bizottság elnöke elfogadásra javasolta a bizottságuk által is tárgyalt költségvetés módosítást. A hozzászólások, észrevételek valamint az ezekre adott válaszok után képviselő-testület - a mellékletben csatolt - Tura Nagyközség Önkormányzatának 7/1995. sz. költségvetési rendelet módosításáról szóló 23/1995. sz. rendelet-tervezetét elfogadta, és rendeletté nyilvánította.

V. 22/1995. sz. rendelet módosítása

(A tüzelőolaj-felhasználás állami támogatásának és felhasználásának rendjéről)

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester elmondta, hogy megjelent a központi rendelet

módosítása, mely szerint az állami támogatást nemcsak tüzelőolajra lehet felhasználni. Homolyáné Kiss Margit elmondta, hogy a népjóléti miniszter kiegészítette rendeletét. A Szociális Bizottság részéről az a javaslat érkezett, hogy segély címén ne az összeget kapják meg a kérelmezők, hanem a tüzelőutalványt, gázfűtés esetén pedig a TIGÁZ-hoz utalják a támogatást. Lakásfenntartási támogatás annak adható, akinek a lakás fenntartásával kapcsolatos költségei összjövendelmének 40 %-át meghaladja. A hozzászólások és kiegészítések után a képviselő-testület - a mellékletben csatolt - Tura Nagyközség Önkormányzatának 24/1995. sz. rendelet-tervezetét - a tüzelőolaj-felhasználás állami támogatásának és felhasználásának rendjéről - elfogadta és rendeletté nyilvánította.

VI. Gyógyszertári lakás szolgálati lakássá minősítése Szilágyi Istvánné (Tura, Tabán út 44.) közforgalmú gyógyszertár felállításának támogatási kérelme

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester volt. Az írásos anyagot azzal egészítette ki, hogy a képviselő-testület döntött a gyógyszertár üzemeltetéséről, és a leltári átadás hamarosan megtörténik. Elmondta továbbá, hogy Szilágyi Istvánné levélben kereste meg a hivatalt, melyben új gyógyszertár felállítását kezdeményezi községünkben. Turát és Galgahévizet - annak fiókgyógyszertárát - kívánja az új közforgalmú gyógyszertárral ellátni. Ehhez kérte mindkét község képviselő-testületének támogatását. Tóth István polgármester ismertette a galgahévi önkormányzat döntését, miszerint a jelenleg működő gyógyszertár el tudja látni községüket, a fennálló helyzeten nem kívának változtatni. Szilágyi Istvánné levelében azt írja, hogy amennyiben az új gyógyszertár létrehozásának ügyében a képviselő-testület pozitívan dönt, nem lesz akadálya a szolgálati lakás bérleti jogviszonyának közös meg-egyezéssel történő megszüntetésének. A napirendi ponttal kapcsolatban felmerült kérdések, vélemények alapján a képviselő-testület az alábbi két határozatot hozta:

159/1995. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a Tura, Tabán út 44/ a szám alatt levő, gyógyszertárhoz tartozó, önkormányzati tulajdonban levő lakást korábbi állásfoglalásának megfelelően - közérdekű szolgálati lakássá minősíti.

160/1995. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete új közforgalmú gyógyszertár felállítását nem tartja indokoltnak

VII. Községközpont rendezési helyzete

A napirendi pont előadója Breczné Zsigmond Jolán műszaki csop. vez. volt, aki bemutatta a községközpont beépítési vázlatát. Elmondta, hogy a létesítmény mellé parkolót kell biztosítani. Az OÉSZ előírásait minden esetben be kell tartani. A Kossuth utca és Táncsics M. utca sarkán levő önkormányzati telken építhető max. 300 m² alapterületű kereskedelmi létesítmény. Javasolta, hogy az épület építését a vállalkozókkal együttműködve oldják meg. Varjú Mihály elmondta, hogy a Fejlesztési Bizottság foglalkozott ezzel a témával, a vázlatból még egy változat készül majd

(kétszintes épületről). Tóth István polgármester hangsúlyozta, hogy - mivel önkormányzati területről van szó - az ügyben a képviselő-testületnek kell döntést hoznia, figyelembe véve a községtervezési és forgalomtechnikai szempontokat, és természetesen az OÉSZ előírásainak is érvényt kell szerezni. A további hozzászólások és kiegészítések után a képviselő-testület az alábbi határozatot hozta:

161/1995. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a Tura községközpont beépítési vázlatát a fejlesztési koncepciót elfogadja. Ennek megfelelően kereskedelmi létesítmény építhető max. 300 m² alapterülettel a Kossuth L. utca és a Táncsics M. utcáskán levő önkormányzati telken, a létesítményt kiszolgáló parkolószám elhelyezésével, az OÉSZ előírásainak megfelelően. Az útkereszteződés mellett található másik két kereskedelmi egység tulajdonosai részére is kötelező érvényűek az OÉSZ előírásai. A kereskedelmi épület építési költségeinek finanszírozását a kereskedők vállalják, az építés szervezését az önkormányzat végzi.

VIII. Tusor János Tura, Magdolna út 22. sz. alatti lakos Kónya-tó bérleti kérelme

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester volt. Az írásos anyagban a kérelmező ismertette elképzelését. Tóth István az előterjesztés alapján javasolta a Tusor Jánossal történő előszerződés elfogadását. A napirendi ponttal kapcsolatos hozzászólások, javaslatok alapján a képviselő-testület az alábbi határozatot hozta:

Tura Nagyközség Önkormányzata Tusor János vállalkozóval előszerződést köt a Kónya-tó és környékének bérbeadásáról. A tóba nyúló földnyelvre építendő épület bérleti díja a 9/1995. sz. önkormányzati rendelet szerint:

- építkezés alatt: 30 Ft/ m²/ hó
- átadás után: 60 Ft/m²/ hó.

A vízfelületre a képviselő-testület bérleti díjat nem állapít meg. A tó környékének gondozása a vállalkozó feladata, a tó környékén tervezett beruházásokat az önkormányzattal közösen végzi, a rendezési koncepcióval és a kertészeti kiviteli tervvel összhangban.

A lakosság részére a vállalkozó és a testület közösen állapítja meg a bérleti és egyéb díjakat. Az előszerződés birtokában a vállalkozó beépítési tanulmánytervet készít, és azt az összes illetékes szakhatósággal leegyezteti, és a szükséges engedélyeket beszerzi. E tervek elkészülte után és az engedélyek birtokában lehet a végleges bérleti szerződést megkötöni.

IX. Vasút melletti védő nyárfasor megőrzése

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester volt, aki szóbeli előterjesztésében elmondta, hogy 1993. február 19-én földarvésre került a vasút melletti 03-as tábla. A Földrendező Bizottság előzetesen a vasúttal párhuzamosan 5 m széles utat jelölt ki. A Kárpótlási Törvény szerint minden földdarabot legalább egy oldali útról megközelíthetően kellett birtokba adni. Az így kialakított utak önkormányzati tulajdonba kerültek. Ennek a táblának minden földrészlete több oldalról is megközelíthető, így a vasúttal párhuzamos 5 m széles sáv úttá való kialakítása a védőfasor kivágásának árán nem

szükségszerű. A hozzászólások során Sára András elmondta, hogy a dűlőút nyitásnak költségvonzata is lesz, ezt a költségvetésbe be kell tervezni. Breczné Zsigmond Jolán műszaki csop vezető elmondta, hogy helyszínelést végeztek. A védőfásor egyenesen van telepítve, a nyárfák zöme az 5 m-es sávban van, beleesik Lukács Gábor földterületéből, valamint a vasút területéből egy kis rész. Lukács Gábor szerint az út nem fölösleges. A to-

vábbiakban elhangzott vélemények, hozzászólások után a képviselő-testület az alábbi határozatot hozta:

164/1995. sz. határozat

Az Önkormányzati Képviselő-testület a 03/1 helyrajzi számú út területén az ott levő nyárfasort védőfásorként kívánja fenntartani. A fák kivágásának és újratelepítésének vonatkozásában ütemtervet kell készíteni.

Tájékoztató a képviselő-testület 1995. december 19-i üléséről

Tóth István polgármester köszöntötte a képviselő-testület tagjait és a meghívottakat. A jelenléti ív alapján megállapította, hogy a testület határozatképes. Módosító indítványában javasolta, hogy a második napirendi pont után kerüljön megtárgyalásra a könyvvizsgáló pályázat elbírálása, majd jelentést adott a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról. A képviselő-testület a módosító javaslatot és a jelentést elfogadta.

I. Bizottságok beszámolója az elmúlt egy éves munkáról

A beszámolók írásos anyagát minden képviselő előzetesen megkapta. A *Pénzügyi Bizottság* munkájáról *Tóth Zs. István* elmondta, hogy sikerült az elmúlt egy évet stabilan lezárni. Az önkormányzatnak pénzügyi-gazdálkodási gondjai nem voltak, de ennek ellenére nem volt könnyű év. A bizottság rendszeres ülésein hozott döntések, ajánlások találkoztak a képviselő-testület véleményével, elvárásával. A *Szociális Bizottság* munkájáról *Kardoss Imre*, 3a bizottság elnöke adott tájékoztatást. Elmondta, hogy az elmúlt évekhez viszonyítva megváltozott a bizottsági ülések tartalma és eredményessége. Az üléseken szinte hiánytalanul résztvettek a képviselő és a külsős tagok is. A döntéshozásokat nagyon jónak ítélte. Igaz, hogy kérelmek esetén az elmúlt évekhez viszonyítva jóval több volt az elutasítás, de ennek ellenére kevesebb fellebbezés érkezett. Ha valaki jogosnak, igaznak érezte, nem fellebbezett. Szólt arról is, hogy jó lenne felkutatni azokat a családokat, kik szerénységéből nem lépnek fel segélyezési igénnyel a hivatallal szemben. Emellett a korábbi években már eredményesen lebonyolított ruhagyűjtési akciót kellen újra megszervezni. *Pásztor László* az *Oktatási és Kulturális Bizottság* elnöke elmondta, hogy az üléseken a megjelenés 90 %-os volt. A hat főből álló bizottság oktatási-nevelési munkákkal, valamint kulturális eseményekkel kapcsolatos feladatokkal foglalkozott. Az elmúlt év úgy mond "tanulóév" volt nekik, s bízik abban, hogy a következő év zökkenőmentesebb lesz. *Varjú Mihály*, a *Fejlesztési Bizottság* elnöke elmondta, hogy a hivatal Műszaki Csoportjával közösen próbálták megoldani a községben felmerülő műszaki, fejlesztési feladatokat, mely igen sok és sokrétű volt. Bizik abban, hogy a köztük lévő jó együttműködés egyre jobb és szebb eredményekben fog megnyilvánulni. A bizottságok az írásos anyagok és a szóbeli kiegészítések alapján megvitatták az elkövetkezendő év feladatait. A bizottságok már eddig is jó együttműködést mutattak azokban a kérdésekben, melyekhez több vélemény egyeztetésére

volt szükség, de a továbbiakban meg eredményesebbé kell tenni ezeket a kapcsolatokat.

A testület az elmúlt egy éves munkáról adott beszámolókat elfogadta.

II. A képviselő-testület és bizottságainak 1996. évi munkaterve

A napirendi pont előadói Tóth István polgármester és az egyes bizottságok elnökei voltak.

Az 1996. évi munkaterv írásos anyagát a képviselők előzetesen megkapták. Mind a testületi, mind a bizottsági munkatervek az egyeztetés után kerülnek majd véglegesítésre. Az új feladatok számbavétele mellett figyelembe lett véve az elmaradt, valamint a folyamatban lévő feladatok továbbvitele. Mindezek pontosítása után váltak véglegessé az 1996. évi munkatervek. Tóth István azonban elmondta, hogy az év folyamán is jelentkezhetnek újabb fontos feladatok, melyek megtárgyalására természetesen akkor kerül majd sor. A módosítások után összeállított testületi és bizottsági munkatervet a képviselő-testület elfogadta.

III. Könyvvizsgálói pályázatok elbírálása

A napirendi pont előadója Vadász György jegyző volt. Szóbeli előterjesztésében elmondta, hogy a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 120 § (2) bekezdése módosította a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXXV. törvény 92 §-át. E paragrafus alapján, amennyiben a helyi önkormányzat előző évben teljesített kiadásának fő összege meghaladja a 100 millió Ft-ot és hitelállománnyal rendelkezik, köteles a törvényben meghatározott pénzügyi kimutatásait könyvvizsgálóval felülvizsgáltatni és közzétenni. A könyvvizsgáló feladat ellátására pályázati hirdetményt jelentetett meg a hivatal, melyre három pályázat érkezett. A pályázatokat a Pénzügyi Bizottság értékelt, és elfogadásra javasolja az Erőforrás Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Bt. pályázatát. A javaslatot a testület kilenc igen szavazattal és három tartózkodással fogadta el.

IV. Helyi iparüzési adóról szóló 15/1995. sz. rendelet módosítása

A napirendi pont előadója Vadász György jegyző volt. A testületi tagok a módosításra tett javaslatot írásos anyagban előzetesen megkapták. Vadász György elmondta, hogy az 1995. évi XCVIII. törvény módosította a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényt és a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvényt. A

rendelet 8 §-a értelmében a belföldi gépjárművek adójának mértékét a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg. A gépjárműadónál központi változás történt, az évi adótétel az adóalap minden megkezdett 100 kg-ja után 400 Ft. A testület - a fentiekben ismertetett tételek szerint - a mellékletben szereplő 25/1995. sz. rendelet tervezetét elfogadta és önkormányzati rendeletté nyilvánította.

V. Géczy István és Pete Erika telekigénylési és részletfizetési kérelme

A napirendi pont előadója Varjú Mihály a Fejlesztési Bizottság elnöke volt, aki elmondta, hogy a bizottság a kérelmet megvitatta. Javaslatuk a kérelmezők vevőként való kijelölése. A részletfizetési kedvezmény megadására vonatkozóan nem foglaltak állást, mert a képviselő-testület egy korábbi határozatával a Szent János sori telkek vételárának megfizetését egy összegben határozta meg. E határozatot csak a testület módosíthatja. Az elhangzott vélemények és javaslatok után Tóth István polgármester megjegyezte, hogy a Szent János sori telkek értékesítésével kapcsolatos rendeletet a jövőben felül kell vizsgálni, és azután kell a kérelmeket elbírálni. Géczy István és Pete Erika telekvásárlási és részletfizetési kérelmével kapcsolatban a testület nyolc igen szavazattal, három ellenszavazattal, egy tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

Az Önkormányzat Képviselő-testülete Géczy István Tura, Arany J. út 5. és Pete Erika Tura, Tüzér út 47. szám alatti lakosokat kijelöli a turai 10. számú tulajdoni lapon nyilvántartott 3226/4. helyrajzi számon 1380 m² területű építészeti telek vevőjéül 400 Ft/m² vételáron 5 éves beépítési kötelezettséggel.

Részletfizetési kedvezményt biztosít az alábbiak szerint:
227.000 Ft-ot egyösszegben,
275.000 Ft-ot 15.000 Ft/hó törlesztéssel kamatmentesen.

VI. Hatvani Állami Zeneiskolában tanuló turai diákok támogatása

A napirendi pont előadója Vadász György jegyző volt, aki elmondta, hogy Hatvan város jegyzője levélben kereste meg az önkormányzatot, hogy az általuk fenntartott Állami Zeneiskolában az 1995/96-os tanévben 3 fő tanuló van Turáról. A tanulók állami támogatása 25.100 Ft/fő/év. Ez az összeg evek óta nem fedezi a tényleges költségeket. Megállapodás-tervezet küldtek meg részünkre, melyben 19.700 Ft/fő/év hozzájárulást kérnek. Az ezzel kapcsolatos vélemények, hozzászólások alapján a testület a következő határozatot hozta:

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a Hatvan Városi Önkormányzat által fenntartott és működtetett Állami Zeneiskolát anyagiakkal nem tudja támogatni.

Tájékoztató a képviselő-testület 1995. december 27-i soron kívüli üléséről

Egy napirendi pont szerepelt ezen az ülésen, melynek tárgya a IV. körzeti házi orvosi állásra benyújtott pályázat elbírálása. A napirendi pont előadója Tóth István polgármester volt. Az állásra benyújtott pályázatokat a testület tagjai írásos anyagként előzetesen megkapták. A testületi döntés alapján négy pályázó orvos lett felkérve meghallgatásra. A IV. házi orvosi állásra pályázó orvosok meghallgatása, valamint az ezt követő testületi állásfoglalás után a képviselő-testület a 178/1995. sz. határozatában az alábbiak szerint döntött:

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a IV. házi orvosi állásra kiírt pályázat nyertesének

Dr. Hatalyák István
3000. Hatvan, Balassi Bálint út 32.

sz. alatti lakost választotta.
A megválasztott IV. körzeti házi orvos
1996. február 1-én kezdi meg rendelését.

szennyvízprogram

Télen néha igen kellemetlen az időjárás, azonban el kell hogy ismerjük és nagyrabecsülésünket fejezzük ki az építőknek a sokszor valódi sárdagasztásért. Elmondhatjuk, hogy - ugyan minimálisan -, de elmaradtunk a tervtől. Ennek több összetevője van, de ezek közül az egyiket emlitem most meg. Még mindig sok a vita a villanszerelés finanszírozásáról. Ez igenis a lakó költségére történik, melyhez még párosulnia kell egy jó minőségű adó érintésvédelmi jegyzőkönyvnek is. Egyébként azt is mondhatom - s nincs benne semmi csúsztatás -, hogy nemcsak vízben levő, üzemelő szivattyú miatt kell, hogy legyen jó az érintésvédelem, hanem jó, ha van az egyéb háztartási gépek (vasaló, mosógép, hűtő) biztonságos, azaz életet nem veszélyeztető működése miatt is. Egyébként jelenleg Turán a Hatvani úton van még minimális munka hátra - ez néhány nap -, s mivel a Galga melletti átemelő is be van üzemelve, azon a környéken - ha minden feltétel teljesült - kb. 150-160 ház lesz bekapcsolható a rendszerbe. Jelenleg - november 30-i adat - 927 családi ház ill. kb. 10 intézmény üzemel a hálózatra. Ennek kisebb része Galgahévízről dolgozik, azonban, ha az időjárás engedi, ott is tudunk még beüzemelést égezni. A rendszert most már a KOMMUNÁL KFT. üzemelteti, s az 1996. évre vonatkozó számításaink alapján a következőket kell, hogy emondjam önöknek. Sajnos az igen magas vízdíjak miatt a vártnál kevesebb szennyvíz érkezik be a telepre. Ez sajnos fajlagos költségnövekedést eredményez. Annyi biztos, hogy a két önkormányzatnak igen jelentős összeggel támogatnia kell a rendszer üzemeltetését. Azonban az is várható, hogy a testületek kénytelenek lesznek minimális szennyvízdíj emelésre. Ez várhatóan kb. 50 Ft/m³ körül lesz, tehát a költségek zömét a két önkormányzat vállalja. Befejezésül én továbbra szeretném kérni az önök megértő, jó együttműködését, s kívánok főleg egészségben gazdag boldog új évet!

Tisztelettel: *Dolányi Mihály* GA-TU elnök

Regionális hulladéklerakó épülhet Turán

A fejlett társadalmak egyik legégetőbb problémáját napjainkban a társadalom által termelt nagy mennyiségű hulladék megsemmisítése jelenti. A hulladékot többféle kategória szerint lehet osztályozni, származástól függően. Az egyik legfontosabb a kommunális szilárd hulladék gyűjtésének és elhelyezésének problémája. Egy iparosodott országban, mint a miénk, az összes hulladék kb. 108 millió tonna/év. A meglévő szemételepek gyors telítődése, és a kiürített hulladék alacsony fajsúlyának következtében jelentős problémát vet fel. A föld alatti vizek szennyeződése a lúgok által, a kellemetlen szag, a hulladék szétszórása a szél által, a hulladéktelepek öngyulladás, ellenőrizhetetlen metán gáz képződés, és a nem esztétikus környezet nagyon sok megoldásra váró környezetvédelmi problémát rejt magában. Ezen problémák foglalkoztatják a környezetvédeket és a lakosságot is.

Mindzen gondokat felismerve, és a meglévő területen hulladéklerakókat figyelembe véve, négy település: Tura, Galgahévíz, Vácszentlászló és Zsámbok Önkormányzati Képviselő-testülete regionális hulladéklerakó és hasznosító telep építésére kötött együttműködési megállapodást.

A társult települések a beruházás bonyolításával Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatalát bízták meg, valamint felkérték Pest Megye Önkormányzatának Hulladékgazdálkodási Osztályát szakmai segítségnyújtásra. A beruházás eredményessége érdekében szintén szakmai meg gondolásból Polgármesteri Hivatalunk belépett a Környezetvédelmi Információs Klubba. A Klub több szekcióban működik, melynek tagjai a minisztériumok, önkormányzatok, egyetemek, főiskolák, vállalkozók. Az ügy fontosságát bizonyítja, hogy az 1997. évi céltámogatási sorrendben a hulladékgazdálkodás megelőzte a csatornaépítési támogatást is.

Első lépésként a négy település versenytárgyalási felhívást tett közzé a településeken keletkező szilárd hulladék elhelyezésének, hasznosításának a 86/1993. számú Korm.rendelet értelmében Környezeti Hatásvizsgálat és Engedélyezési Tervdokumentáció elkészítésére. A versenytárgyalási ajánlatkészítéshez szükséges információs dokumentációban két lehetséges terület lett megjelölve, melyek a következők:

- Turától Dél-nyugatra, Vácszentlászló irányában, a turai 0272 hrsz-ú,

- Turától Délre, Zsámbok irányában, a turai 0377 hrsz-ú külterületi ingatlanok.

A versenytárgyalási felhívás a Környezetvédelmi Információs Klub érintett tagjai, valamint a már korábban tevékenységi körüket ismertető cégek részére lett megküldve. Az ajánlatkészítéshez szükséges információs dokumentációt 11 cég vette át a felhívásban közzétett 1995. november 3-i határidőig. A pályázat benyújtási határideje 1995. november 13-a volt, mely időpontra öt vállalkozó cég adta be ajánlatát. A pályázatok elbírálására szakmai bizottságot hoztak létre a

kiírók, melynek tagjai: a négy település képviselője, Pest Megyei Önkormányzat Hulladékgazdálkodási osztályának munkatársa valamint a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium munkatársa. A pályázatok áttanulmányozása és a referenciahelyek megtekintése után a bírálók a **DOPPSTADT Környezetvédelmi Kft.** ajánlatát tekintették a legkedvezőbbnek.

A javasolt technológia rövid bemutatása (kivonat a pályázati dokumentációból): A lerakón kialakításra kerülő DOPPSTADT-rendszerű technológia a hazai realitásokhoz jól alkalmazható, fokozatosan - az igényeknek megfelelően - kiépíthető, komplex, a hulladékgyűjtést is korszerűsítésre - tételesen a szelektív gyűjtés irányába - kényszerítő hulladékkezelési rendszer. Távlatban mindenképpen a szelektív gyűjtés elérése a cél, amelynek fokozatos bevezetése a hulladéklerakó telepen történő szelektálás indításával, ill. a fogadókészég kiépítésével kezdődhet. A hulladékkezelési technológiát fokozatosan, a rendelkezésre álló erőforrások függvényében, de legalább két ütemben célszerű kiépíteni. Az eljárás első ütemben magába foglalja a hagyományos gyűjtési rendszer fennmaradásával a lerakás előtti kezelés műveleteit (apritás, rostálás), a növényi maradékok és részben az ún. biohulladékok prizmás rendszerű komposztálását, valamint az előapritott hulladék rendezett lerakását. A második ütemben kerül megvalósításra a másodnyersanyagok értékesíthetősége függvényében a hulladék meghatározott részének visszanyerésére alkalmas helyszíni szétválogatási technológia, valamint a biohulladékot komposztáló egység végleges kiépítése és gépesítésének teljessé tétele, továbbá az építési törmelékek feldolgozására alkalmas törő-osztályozó gépsor telepítése. Ezzel párhuzamosan kerül fokozatosan megvalósításra a településeken a hagyományos gyűjtési rendszer szelektív gyűjtéssé való átalakítása is.

A **DOPPSTADT Kft.** a szerződés megkötése után megkezdte két területen a Környezeti Hatásvizsgálathoz szükséges vizsgálatok elvégzését valamint a szakhatóságokkal történő egyeztetését.

A Körny. Hatásvizsg.-ban feldolgozandó néhány téma:

- A hulladéklerakó környezete és területe. A térség és a hatásviselő környezeti elemek jelenlegi állapotának jellemzése.

- A hulladéklerakó gyűjtőkörzetének leírása, jellemzői.

- A lerakó területének és hatásterületének környezeti jellemzése.

- Környezetföldtani viszonyok, talaj- és talajvizsgálatok, természeti környezet művi jellemzői.

- A várható környezeti hatások leírása a technológiai telepítése során, a tájban és az ökológiai viszonyokban bekövetkező változások becslése.

A Környezeti Hatásvizsgálatról készített tanulmányt be kell nyújtani a Környezetvédelmi Felügyelőséghez a szükséges engedély megszerzésére. Ezután fog sor kerülni az engedélyezési tervdokumentáció elkészítésére.

Biztos, hogy a korszerű technológia bevezetésével a hulladék, kevésbé fogja szennyezni környezetünket, mint a jelenlegi.

Benke Sándor
műsz. e. a.

Kétmillió Ft nyomában, avagy egy gyógyszerertár privatizációja, ill. bérbeadásának érdekességei

A gyógyszerertár privatizációja még 1994-re nyúlik vissza, melynek sok variációja volt. Többek között az is, hogy a gyógyszerertárt a valamikori eredeti tulajdonos kapja ill. kaphatja vissza, vagy az önkormányzat. Telt múlt az idő, s 1995. elején állítólag (nem hivatalos forrás) a gyógyszerertárt nem az eredeti tulajdonos, hanem csak az önkormányzat kaphatja vissza. Így állítólag annak lehetősége elszállt, hogy az általunk igen nagyrabecsült és tisztelt Kovács Imre bácsi nem kaphatta vissza valamikori tulajdonát. Így a gyógyszerertár tulajdonosa a turai önkormányzat lett.

A testület a nyár folyamán úgy döntött, hogy meghirdeti vállalkozó gyógyszerészek részére a patikát. Ugye, mint minden pályázatnak az a lényege, hogy egyrészt szakmai oldalról biztosak lehessünk a dolgunkban, másrészt pedig - és ez nagyon nem elhanyagolható szempont - ki ad érte többet, azaz a község büdzséjébe kítől folyhat be a legtöbb pénz, bérleti díj tisztán.

A pályázati anyagot összeállítottuk, majd megfelelő feltételek között közzétettük a nagy nyilvánosság részére. Végül is kb. szeptember közepére, adott pontos időre négyen hozták el pályázatukat, s ekkor történt a nyilvános - mármint a négy pályázó előtt - borítékoltás. Név nélkül leírjuk az ajánlatokat:

- 4.500 Ft/m², év bérleti díj
- 5.500 Ft/m², év bérleti díj
- 13.200 Ft/m², év bérleti díj
- 15.000 Ft/m², év bérleti díj.

Egy kicsit meglepő volt az ajánlati árkülönbség, azonban az első dolgunk az volt, hogy a Gyógyszerészeti Kamarának megküldjük a pályázatokat szakmai véleményezésre. Valóban ez a legfontosabb. Nos a Kamara szakmai szempontból mind a négy pályázatot alkalmasnak találta a gyógyszerertár üzemeltetésére. Maradt tehát a döntés a testületre ill. a különböző bizottságokra. Mondjuk mi, azonban "csak" a Szociális Bizottság foglalkozott az ügyvel. Érthetetlen számunkra, hogy a - bocsánat a kifejezésért - sokkal racionálisabban gondolkodó, vállalkozást jobban ismerő bizottság elé, mármint a Fejlesztési Bizottság elé miért nem lett az ügy beterjesztve. A lényeg az, hogy csak a Szociális Bizottság tárgyalta, majd a testület. A testület október végi ülésén foglalkozott a témával, ahol sajnos mi betegségünk miatt nem tudtunk résztvenni.

Azóta is érthetetlen számunkra a döntés. Ugyanis a legkevesebbet ajánló pályázó nyerte el a gyógyszerertár üzemeltetését. Az is lehet, hogy rajtunk kívül őket lepte meg leginkább a testület döntése. Nagyon reméljük és bízunk benne, hogy a mostani nyertes nem úgy veszi, hogy ő ellene lenne kifogásunk. Csupán nem értjük, hogy kb. 2 millió Ft-ot miért engedtünk ki a kezünk közül, annál is inkább, mert ezt önként kínálták fel a községnek. Mi, akik nyakig vagyunk a fejlesztési munkákban, továbbá érezzük a szociális háló szorítását is, tudjuk, hogy rengeteg helyre tudtuk volna azt a kb. 2 millió Ft-ot hasznosítani.

Mélyebben, részletesebben nem látjuk értelmét az ügy boncolgatásának, csupán a tényadatok közlését tartottuk fontosnak a lakosság felé.

Egyébként a testület 10:2 arányban szavazott, így, s e fórumon kívánjuk kifejezni azon szándékunkat, hogy a fenti döntéssel mi nem értünk egyet, s el kívánjuk magunkat attól határolni!

T u r a, 1995. 12. 14.

Varjú Mihály, Fejlesztési Bizottság elnöke - Dolányi Mihály, alpolgármester

Tisztelt Olvasó!

A fenti cikkhez - mivel nyílt levél - néhány gondolatot, mint felelős kiadó és polgármester - kénytelen vagyok hozzáfűzni.

A patika privatizáció ügye 1992. óta rengeteg aktát és munkát jelentett nemcsak az önkormányzatoknak, hanem a bíróságnak és az Alkotmánybíróságnak is. A községünket érintő iratcsomag kb. 1,5-2 kg tömegű, egymásnak ellentmondó állásfoglalásokkal terhelt.

Három év alatt leiszült.

Kovács Imre bácsi ezt törvénytisztelő módon elfogadta, jogász ismerősei valószínű meggyőződtek volna, ha a törvény mást tartalmaz. Így a cikk "állítólag elszállt" kifejezése félrecseng.

A pályázati ajánlatok a cikkben leírt összegeket tartalmazzák. De a cikk nem hozta a pályázati kiírásnak a szakmai elképzelésekre adott választait. Jóllehet a Kamara mind a négy pályázatot elfogadhatónak találta, a legtöbbet ígérő pályázat szakmai elképzelése csak a létszámra vonatkozó adatokat tartalmazta, négy és fél gépelt sorban. Mások azért ettől többet gondoltak.

Az egészségügyet érintő döntéseknek vannak gazdasági és egészségügyi oldalai. A cikkben foglaltakkal ellentétben két bizottság tárgyalta. A testület a bizottságok álláspontja alapján, de önállóan döntött. Ez így demokratikus.

A cikk második részével van nagyobb gondom.

1./ Az ember nemcsak a pénz oldaláról vizsgálhatja a világot. Ha elfogadom, hogy az ember több, mint anyaghalmoz, ha az életet többnek tartom, mint a forintok egymásrakadásának "racionális" műveletét, akkor nem írom le (a cikk szerzőjeként), hogy csak mi tudunk racionálisan gondolkodni (akik forintban gondolkodunk). Mert a természettudósok, a human érdeklődésűek ugyanolyan racionálisan gondolkodnak - csak más oldalról közelítik meg a világot. A képviselő-testület a rászorulóik érdekében - és ezek egyre többen vannak - a jó együttműködés készséget is mérlegelte.

2./ A polgármester - az önkormányzati szellemiségből adódóan - a képviselő-testület döntésével köteles azonosulni, nem hangozthatja külön véleményét, mert akkor ellentétet szít a testület tagjai között. A nyugati demokráciákban több helyen (pl. Hollandia) éppen ezért a polgármesternek (alpolgármesternek) nincs is szavazati joga. Ha ez a polgármesterre elfogadott - a törvény szelleméből következően - az alpolgármesterre is kötelező.

A testületi döntés után mossa-mossák kezüket.

A döntés körülményeit, a vitát, az érveket és ellenérveket nem ismerve - a saját vélt igazukat bizonygatják. Ellentétet szítva, megbélyegezve (csak ők gondolkodnak racionálisan) képviselőtársaikat.

A legközelebbi döntésnél mások fogják ugyanezt tenni. Így egyszerűsödhet a helyzet, esetenként nem lesz döntés.

Az okos ember mindig a maga igazát hajítja. Döntéséért azonnal kasszírozni akar.

A bölcs a jövőt nézi, - döntése lehet, hogy ma nem hoz látványos gazdasági eredményt - de holnap (után) meghozza gyümölcsét.

A harminc ezüstpénznek és a töviskoronának nem lehetünk egyszerre birtokosai.

A képviselő-testület a pályázathoz 4.200 Ft/m², év díjat tűzött ki célul. Ez minden pályázó túllícitálta. Így nincs értelme a vitát folytatni, elkezdni meg csak meggondolatlanság (?) volt.

Az, hogy a kormány példát mutat effajta viselkedésre, nem lehet követendő. Csak arra mutathat, hogy így nem szabad.

A térség egyik meghatározó településévé váltunk az elmúlt öt év alatt. Kinek jó, ha ez elveszítjük? Háborúban csak lövészárkot lehet építeni. Remélem nem alakul ki állóháború!

Tóth István, polgármester

Dr. Szabó Csaba (1948 - 1996)

1996. január 25-én 1/3-kor vehettek végső búcsút a 47 évesen elhunyt dr. Szabó Csabától családtagjai, rokonai, barátai, egykori betegei. Kapcsolata e térséggel még gyermekkorára nyúlik vissza. Általános iskolai tanulmányait Galgahévízen folytatta, majd Hatvanban, a Bajza József Gimnáziumban érettségizett 1967-ben. Diplomáját 1975-ben a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetemen szerezte. Korábbi munkahelyei Ozdon és Budapesten voltak. 1979 óta dolgozott Turán az Aszód Járási Rendelő Intézet, majd 1986 óta a Tura Nagyközségi Tanács VB. megbízásából. Pályázatában így fogalmazta meg munkahely választásának okát: "A pályázati hirdetésben megjelent állás főként azért áll közel hozzám, mert a szomszédos községben nevelkedtem, és úgy érzem, hogy kötődésem ezen vidék embereihez igen nagymértékű. Szeretném, mint orvos is, ezt bizonyítani." Rövid idő adatott meg erre neki. Temetésén dr. Vészi Zsuzsanna kolléganője e szavakkal búcsúztatta:

"Nagyon szomorú feladat, hogy Tura nevében elbúcsúzzak Szabó doktortól, akit nagyon hirtelen, váratlanul ragadott el a halál. Nyugodtan búcsúzhatom egész Tura nevében, hiszen a hozzátartozók, barátok, munkatársak, betegek sorába szinte egész Tura lakossága bekerült az elmúlt két évtized során, hiszen dr. Szabó Csaba 17 éven át látta el a turai gyermekek egészségvédelmét, sőt két éve a felnőttekkel is - a központi ügyelet során - sokat találkozott. Minden csütörtökön ő volt az, aki a sürgős, életveszélyes esetekben minden tudását és energiáját felhasználva küzdött a fenyegető halál ellen. 1995. december 22-én az egészségügyi dolgozók kis csapata összegyűlt elbúcsúzni az évtől. Nem tudtuk, hogy egyúttal Szabó doktortól is búcsúzzunk. Sokan akkor láttuk utoljára. Hirtelen, orvul támadt rá a súlyos betegség, s ő, aki annyi embert megmentett, nem tudott kitérni a fenyegető halál útjából. Nagyon gyorsan elment, nagyon sokmindent hagyott befejezetlenül. Sok terve volt, amit szeretett volna megvalósítani. Fölépítette házát, ahol egy kis rendelőt tervezett, ahol a kis betegeket gyógyíthatja. Erre már sajnos nem kerülhet sor. Annyi szép elképzelése sem valósulhat meg. Segítőképz, jó munkatárs volt, sokat dolgozott. Megérdemelt volna egy békés öregséget családja körében. Korai hirtelen halála nagy űrt hagyott bennünk. Búcsúzzunk tőled Szabó Csaba. Nem felejtünk el. Emléked lelkünkben él."

OBB Felhívás

a közlekedési balesetek áldozatai emlékművének létrehozására

Megdöbhentő, kegyetlen, figyelmeztető mementók: szalagkorlátokon kókadó csokrok, porosodó útszéli fűkeresztek, koszorúk, Szívszorító, borzongató, fájó emlékeztetők áldozatokra, sérültekre, másodpercek alatt lejátszódó tragédiákra, amelyek örökre fájdalmas, el nem múlható sérüléseket okoztak és okoznak a lelkekben, családok életében.

Vajon hány koszorú, virág jelzi, bélyegzi útjainkat? Nagyon sok. Tűrhetetlenül sok.

Tavaly a halálos áldozatok, s a sérültek száma az 1990. évinél 10.000-rel kevesebb volt, tehát lehetőség el kell érni változásokat. Az **Országos Balesetmegelőzési Bizottság** az érintett állami szervekkel, s az együttműködő intézményekkel, szervezetekkel közösen elhatározta, hogy **Budapesten felállítja a közlekedési balesetek áldozatainak emlékművét**. Az emlékmű felhívja a figyelmet és elgondolkodtat az utakon életüket veszített gyermekekről, fiatalokról, járművezetőkről, gyalogosokról és mindazokról, akiknek életük utolsó állomása az út volt. Osztozni akarunk az anyák, az apák soha el nem múló fájdalmában.

Azt szeretnénk, ha az emlékmű avatásának napja minden évben a **Közlekedési Balesetek Áldozatainak napja** lenne. Mivel az ország, az egész társadalom, valamennyiünk ügyéről, mindnyájunkat joggal és okkal foglalkoztató kérdéssről van szó az emlékművet közadakozásból szeretnénk megépíteni. Bízunk abban, hogy a cégek, intézmények, magánszemélyek az emlékmű felállítását olyan fontos közcélnek tekintik, hogy anyagi lehetőségeikhez mérten támogatni is kívánják. Azt tartjuk fontosnak, hogy valamennyien forintokkal is kifejezzük: megálljt kell parancsolni a figyelmetlenségnek, az emberi hibák sorozatának, hiszen a következmény végzetes, emberek életéről, családok boldogságáról van szó.

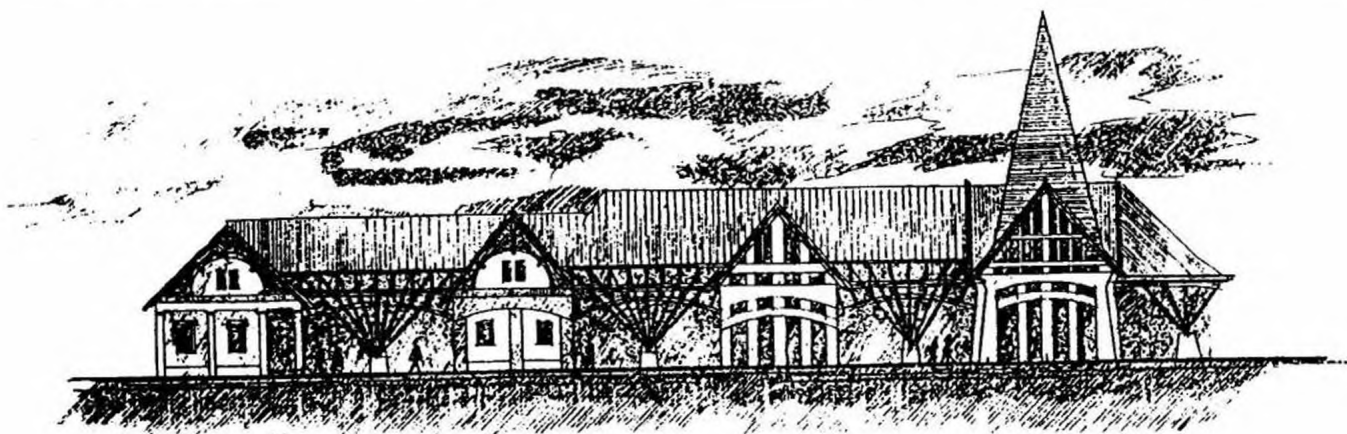
Az emlékmű mementó amely szolgálja az emlékeztést, a tiszteletadást, ugyanakkor figyelmeztetés valamennyiünk számára. Figyelmeztetés arra, hogy az utakon mindannyian ismeretlen ismerősök vagyunk, felelünk nemcsak magunk, hanem a másik életéért, biztonságáért is, s figyelmeztetés arra, hogy a legfontosabb szabály: mindig az élet az előny!

Az adományokat kérjük a Magyar Autóklub Ügyvédi Irodájának az OTP Budapest II. ker. Fiók 217-98302 Tóth és Deméndi Ügyvédi Iroda 566-062532-0 letéti számlájára utalni. Befizetési csekk az **Országos Balesetmegelőzési Bizottság Közönségszolgálati Irodáján / Budapest, 1051. Arany János u. 16., telefon/fax: 112-5839/ill. a megyei budapesti Rendőrfőkapitányságok Balesetmegelőzési Bizottságainál található.**

Postai befizetési csekkén történő fizetés esetén a csekk hátsó oldalára a letéti számot kérjük feltüntetni.

Megértésükre és együttműködésükre számítva tisztelettel :

Országos Balesetmegelőzési Bizottság

Beszélgetés Tura főépítészével, Csernyus Lőrincsel

Amint az előző lapszámunkban megjelent, 1995. november 2-tól Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete megbízta Csernyus Lőrinc okleveles építészmemőköt a főépítési feladatok községünkben való ellátásával.

A kapcsolat kialakulásáról, s arról a szellemiségről beszélgettem Csernyus Lőrincsel, melyet építészetével képvisel.

- Hogyan talált rád, ill. találatok egymásra Turával?

- A Makona Egyesülés, amelyben én is dolgozom, egy filmbemutatót hirdetett meg a Csengerben folytatott főépítési tevékenységünkről (Országépítő Csenger címmel), megelőzve a televízióban való sugárzást. Erre a rendezvényre számos, általunk ismeretlen polgármesternek (is) küldtünk meghívót. Nagyon kevesen jöttek el közülük, de ezeknek egyike volt Tóth István, Tura polgármestere, aki a film után odajött hozzám gratulálni. Ezzel együtt megkérdezte, nincs-e kedvem lejönni és körülnézni Turán, s mivel én ígert mondtam a vége a november 2-i hatállyal életbelépett szerződés lett.

- Csengeren már befejezted főépítési tevékenységedet?

- Nem. Még ott is, sőt Fülöpön is az vagyok. Nálunk ebben az Egyesülésben majdnem mindenki főépítész valahol.

- Mi is tulajdonképpen ez az Egyesülés?

- A Makona Egyesülés hét irodának az egyesülése. Az egyik ezek közül Makovecz Imréé, egy másik az enyém, melyet TRISKELL Építettervező Kft.-nek hívnak. Valamikor mindnyájan együtt dolgoztunk Imrénével egy kisszövetkezetben, de neki az az álláspontja, hogy mindenkinek a saját életét kell élni, a saját maga urának kell lenni és nem alkalmazottként, alkalmazotti tudattal dolgozni. Ezért azt mondta nekünk: "Csináljatok magatoknak cégeket! Ha meg tudtok élni, meg tudtok, ha nem, akkor nem." Hát így néz ki, hogy megy a dolog. Én jónak tartom azt a pedagógiát, hogy ennek így kell működni. Ez az Egyesülés azért van, mert a szellemi és baráti kapcsolat továbbra is fennáll a hét tag között. Egy helyen dolgozunk. Éppen most készül az a családi ház, ahová elköltöztünk, s ahol ott lesz velünk együtt pl. a Magyar Művészeti Akadémia, s más vállalkozók is. A lényeg, hogy azonos szellemi bázison alapuló emberek kerülnek egy munkahelyre. Mindezen belül a közvetlen munkatársam a TRISKELL Kft.-ben két barátom, s a munka mennyiségétől függően egy-két alkalmazott. Az Egyesüléssel, s azon belül az Imrével ma is nagyon sokat dolgozunk együtt. De nemcsak munkakapcsolatban állunk, hanem programokat, kirándulásokat, születésnapokat szervezünk. Tehát vannak közös bulijaink. Az Egyesülés tagja egy nagyobb, országos szintű, Kós Károly Egyesülésnek.

- Ennek kizárólag építészek a tagjai?

- Nem. Vannak köztük kivitelezők, kertépítők, vegyészek, közgazdászok, stb. A gondolkodásmód a lényeg, mely kötődik az ún. organikus, élő építészethez: *Kós Károly egész életéhez és **Rudolf Steiner filozófiájához kapcsolható. Minden normális ember az ilyenfajta építészetben gondolkodik - gondolik itt akár egy turai paraszthátsíru -, csak a médiákon és egyebeken keresztül mást öntenek a fejébe.

- Semmiféle politikai színezete nincs az Egyesülésnek?

- Semmi. Na most azt nem lehet elvárni, hogy ne legyenek politikai megnyilvánulásai. Például Makovecz Imre véleményét te is ismerheted, hiszen Turán még népfőiskolai előadást is tartott, (Makovecz Imre 1994. október 2-án járt Turán. Az ezzel kapcsolatos cikk a Turai Hírlap 1994. novemberi számában olvasható - szerk. megjegyzés) s annak alapján el lehet helyezni őt egy politikai palettán. De nem párttag, nem politizál. Mindenképp az egy fontos szempont, hogy a nemzeti tradíciók, hagyományok továbbélését ezzel az internacionális Mc' Donalds kultúrával, internacionális banktőkével szemben biztosítani kellene, mert az lerohanja ezt az egész térséget. Nem csak Magyarországról beszélek.

- Gondolom nyilvánvaló, hogy a helyi önkormányzati vezetésnek is hasonló a szemlélete.

- Persze, hiszen másképp nem is tudtam volna idekerülni. A mit én Csengerben csináltam, azt jónak tartotta a turai polgármester. Nyolc év alatt, mióta Csengerben főépítész vagyok, sok ház megépült. Bár elsősorban nem a házak a lényegesek, de ez természetesen egy eredmény. Nem azzal kezdjük, hogy ide mindenképp házakat kell tervezni, hanem annak átgondolásával, hogy egy perifériára került - Csenger a román-magyar határnál van - települést hogyan lehet revitalizálni, újjáéleszteni. Erre mi programokat dolgoztunk ki. Két évig csak az előkészítés folyt. A helyi emberekkel együtt, tehát nem egy felülről irányított, utasításos, pártutasításos rendszerben dolgoztunk. Ahol azonban nem ment, ott nem erőltettük. Na és erről '95 nyarán készített a DUNA TV egy filmet, ezt látták a polgármesterek és ezt vetítették le a turaiaknak a közmeghallgatáson. Az ott épült házakat mutatja be, és az ott élő embereket szólaltatja meg.

- Csak középületekről van szó?

- Csak azokat mutatja be a film, bár lakóházak is épültek. A középületek közül egy iskolát, egy tornacsarnokot, egy közétkeztetőt, a polgármesteri hivatal felújítását, a művelődési házat, a kollégiumot lehet látni.

- Ebben benne van tehát a lakosság építészeti kultúrájára irányuló tudatformálás.

- Persze. Ez nagyon egyszerű. Vegyél egy lavór vizet, ami kicsit poshadt, kicsit koszos, kicsit álló, és a közepébe dobj bele egy kavicsot. Ott egy nagyon nagy hullám keletkezik, de a legszélen is van hullám. Ha olyan házat tudsz építeni, ami tetszik az

embereknek, elfogadják a falu közepében, annak vannak bizonyos elemei, melyek a faluszéli családi ház építésben is megjelennek. Ez egy építészeti tudatformálás. Hiszek abban, hogyha szép tereket tervezek, akkor az embereknek változik tőle az izlésük. Az mindenképp fontos, hogy a település építészeti hagyományait őrizzük meg. Nem ugyanolyan házat építenék Turára, mint pl. Csengerre. Én ha tervezek, mindig azzal kezdem, hogy át gondolom, mi az ami ott építészeti szempontból fontos lehet. Milyen a település kultúrtörténete, az adott telek története, kik laktak ott, milyen házak voltak a környéken. Pl. Csengeren az iskolánál sok régi házat el kellett bontani, s az utcáfronton felépült az iskolának egy hosszú fala. Akkor én azt találtam ki, hogy visszaépítem oda az eredeti telekhomlokzatok szerinti homlokzatokat, s így messziről úgy néz most ki, mintha sok kis ház lenne egymás mellett. Ez nemcsak építészeti megoldásnak jó, hanem az emberek mindig fogják tudni, hogy ott milyen házak voltak. Megmarad a folytonosság, amit én nagyon fontosnak tartok. Tulajdonképpen az előző rendszer, a kommunizmus időszaka ezt irtotta ki az emberekből.

- Ez azt jelentené, hogy Turán újra építsünk vályogházakat? A régi háromosztatú elrendezést - de akkor még a családoknak egészen más funkciói is voltak - hogyan tudnád a mai építészetben aktualizálni?

- Nagyon egyszerű, mert csináltam ilyen házakat. Egyébként a vályog kiváló építőanyag. Tulajdonképpen nem is az a lényeg, hogy egy ház milyen alakú, formájú. A dolog lényege a következő: Ha te most belépsz egy átlagos lakótelepi jellegű családi házba, akkor - amit én a legjobban utálok - egy 1 m x 1,5 m-es előszobába érkezel, ahol a kabátodat sem tudod normálisan felakasztani. Ha négyen mentek, kettő kinnmarad, egy berepül a sötét közlekedő folyosóra, ahonnan nyílik a konyha, ami olyan kicsi, hogy egy étkezőasztal nem lehet benne. Onnan nyílik a kis WC, kis fürdőszoba, és aztán valahogy eljutunk a nappaliba meg a halószobába. Gyakorlatilag a háziasszony, aki csinálja az ételt a konyhában és az élete nagy részét ott és a mosógép mellett tölti, az mindenféle beszélgetésből ezzel az elrendezéssel el van szigetelve. Ezzel ellentétben a mostanában már jellemző lakóelőteret lakások milyenek: belepsz egy nagy terbe, ami egyben az étkezője is a családnak. Innen nyílik a konyha, nappali, amelyeket nem folyosó választ el, hanem csak egy nyílás, amelybe még ajtó sem kell általában. Tehát, te a konyhából hallod, hogy mi zajlik benne vagy a család életerében. A konyhából nyílik egy háztartási helyiség, ahol az asszony mos, vasal, és nem kell lépcsőt mászni a főzés közben ezeknek az elvégzéséért. Ha ezt a kertés házban nézem, akkor az az ideális, ha innen ki is lehet menni teregetni, a kertből behozni a paradicsomot, zöldségeket, stb. Ezekon kívül kell még elhelyezni egy fürdőszobát, WC-t és egy lépcsőt, amelyen felmehetsz a hálószobába. Aki viszont nem szereti az emeletet, annak a földszinten kell kialakítani az intímebb részt. Ha a ház mentén tornác fut, azért jó, mert ki lehet ülni, pótolja a szűk előszobát, betölti a széljógó szerepét és még szépen is mutat. Azt szeretném, ha itt ilyen házak tudnának készülni.

- E szempontok mellett mennyire kap szerepet a lakó egyéni izlése, elképzelése?

- Családi ház tervezése nálam a következőképpen folyik: Aki tervezettni akar, előjön hozzám és elmondja az elképzeléseit. Csinálunk egy vázlatot és azt addig gyúrjuk, míg olyan házat nem kapunk, melyet a megrendelő szeretne. Ezt követi majd az engedélyeztetés és kivitelezés. Annál ugyanis nem tudhatom jobban, hogy milyen legyen az adott ház, mint aki majd benne fog lakni. Nem ismerem ugyanis az életét. Én a szakmai szempontokat, eddigi tudásomat, tapasztalataimat tudom hozzáadni.

- Én például a művelődési házat szeretném felújítani.

- Mindenképp elmegyek és megnézem. Ha komolyabb összegbe is kerül - amit ha kimondok, mindenki a szívéhez kap -, mindenképp el kell kezdeni a munkát, mert ma Magyarországon a legjobb taktika az előremenekülés. Az nem megoldás, hogy addig várakozom amíg pénz nem lesz, mert a pénz mindig romlik, mindig kell valamennyi hozzá. Csengeren is úgy kezdtük el építeni a házakat, hogy messze nem volt meg az elgondolt pénzösszeg, de az önkormányzat és köztünk kialakult jó viszony következtében mi vártunk a pénzre addig, míg elő nem tudták teremteni. Közben pedig folytak a munkálatok. Amikor egy épület elkészült egy bizonyos szintig, az önkormányzat befolyásos embereket szólított meg, szponzorokat keresett, hogy "világ csiffjára" ne hagyják felbe a megkezdett építkezést. És mindig voltak támogatók. A turai műv. házra is egy komoly programot kell készíteni pénzügyi ügyezéssel együtt.

- S adott-e már munkát a falu?

- Elsőként egy védettségi listát készítünk, hogy - a nemrég felújított és óvodává alakított parasztházhoz hasonlóan - megmaradjanak Tura építészeti emlékei. Ezekhez a házakhoz nem akárhogy lehet majd hozzányúlni és felújítani, nem lehet lebontani. Ez alapján rajzolunk egy védettségi térképet egy szép fotóalbummal kiegészítve. Nem tartom feltétlenül szükségesnek a régi lebontását, csak azért mert régi. Legtöbb esetben nem is az állaga miatt teszik ezt, hanem mert nem tetszik az illetőnek, esetleg a felújítás túl sokba kerül, több időt vesz igénybe. Régen a szegénység fogalma a parasztnak azt jelentette, hogy több generációnak kell együttélni. Őrültek, ha a gyerekeik, vagy a gyerekeiknek saját házat tudtak építeni. Tehát ezt a szegénység fogalmát vetítik ki ezekre a házakra, és ezért akarják lebontani. Helyette pedig sokszor a szellemi szegénységről árulkodó, ún. klozett-homlokzati, csempével kirakott házakat építettek.

- Az eddigi tapasztalatod mit mutat? Van itt az emberekben ilyen irányú érdeklődés? Milyen a kapcsolatok a lakossággal?

- Családi ház építésével még nem szembesültem, hiszen télen nem nagyon kérnek építési engedélyt. Majd tavasszal indul be. A hivatal kiértesítette a tervezőket, hogy munkáikat onnantól velem egyeztetni kell. Így tehát most fog átkerülni a szélesebb köztudatba. Az, hogy milyen lesz a kapcsolatunk, a helyi emberekben is múlik. Ez mindenképp egy kettős dolog. Ez szerintem bizalmi alapon működik. Ha nem hiszik el, hogy én értek hozzá, amit én mondok, azt mindenféle önös érdek nélkül, a település érdekében mondom, akkor fölösleges az együttműködés. Mert én nem vagyok hatóság. Amit én leírok azt nem kötelező betartani, hanem be lehet tartani. Amit leírok, azt itt a Műszaki Csoport vagy megfogadja vagy nem. Én, mintegy szakértőként, működök közre.

- Kívánok neked sikeres együttműködést, jó baráti kapcsolatokat és minél több munkát! Köszönöm a beszélgetést. (S. T.)

*Kós Károly (1883. Temesvár): A bp-i Műgyűjteményen szerezte oklevelét 1907-ben. Eleinte Pogány Mór, majd Maróti Géza műtermében dolgozott. A szecesszió stílusáramlatának hatására tanulmányozta hazájának, Erdélynek, különösen a Székelyföldnek népművészetét, s az építéleteknek díszítésekor és grafikai munkáiban is felhasználta. Építetett: pavilonok az Állatkertben, a zebegényi plébániatemplom, a Városnajor utcai isk., a kolozsvári Monostori úti templ., a sepsiszentgyörgyi Székely Múzeum és a Reform. Leánykoll., a kolozsvári Műcsarnok. Saját irodalmi alkotásain kívül többek között Möröz Zs., Kárpáti A., Aprily L. műveire készített illusztrációkat. Számos értékes tanulmánya jelent meg a magyar művészetről. Könyvei: A régi Kalotaszeg (1911). A lakóház művészetéről (1930). A székely nép építészetéről (1944). Falusi építészet (1945). stb.

**Rudolf Steiner (1861-1925): 1923. december 24-én jött létre a Bazel melletti Domachban az Egyetemes Antropozófia Társaság. Elődje az Ausztriában Rudolf Steiner - előzőleg a Teozófia Társaság tagja - által alapított Antropozófia Társaság volt. Székhelye a domachi Goetheárum. Célja az ember spirituális fejlődésének előmozdítása, elsősorban egy olyan pedagógia révén, melyben a művészetek kiemelt szerepet kapnak. Az antropozófia a teozófiánál kisebb súlyt fektet a keleti filozófia tanulmányozására - lényegesen nagyobbat a krisztusi tanításokra. Rudolf Steiner pedagógiai rendszerében megszüntette az ismeretek hagyományos elkülönítését. Az antropozófia alapuló tizenkét éves, egységes általános és középiskolák a Waldorf-iskolák. Az első Rudolf Steiner nevelésmódszertől kiindulva alapították.

A főép. FOGADÓNAPJAI: FEBR. 14. és 28.; MÁRC. 13. és 27. (SZERDA) 8-12 óráig a Műsz. Csoport irodájában

1996 honfoglalásunk 1100 éves évfordulója, melynek méltó megünneplésére Turán is megalakult a Millecentenáriumi Szervezőbizottság.

Mit is fogunk ünnepelni? - kérdés helyett szerencsésebb úgy fogalmazni: "Hogyan tudnánk ezt a lehetőséget a lehető legjobban kiaknázni községünk és országunk hasznára?" A magyar nép honfoglalása minden valószínűség szerint 895 tavaszán történt. 1896 csak a millenneumi előkészületek elhúzdása miatt vált az ünnepség hivatalos időpontjává. Az 1996-os megemlékezés a millenneumi ünnepségek centenáriuma lesz (...az elmaradt EXPO helyett...).

Jövőre nem csak azt ünnepeljük, hogy őseink több mint 1100 esztendővel ezelőtt letelepedtek a Kárpát-medencében, hanem sokkal inkább azt, hogy a közel ezer éves államunkkal (államiságunkkal) beilleszkedtünk Európába s a 40 éves "helybenjárás" után ugyanez a törekvésünk ma is. Az 1996. évben tartjuk az 1956-os forradalom 40 éves évfordulóját. Megemlékezünk arról is, hogy 90 évvel ezelőtt gyűjtötte Turán a népdalokat Bartók Béla. A Turai Hírlapban a 12 századot felölelő magyar történelem legfontosabb eseményeiről szólnak az év 12 hónapjában.

Elvi alapvetésként megfogalmazható, hogy az emlékvépcsán fel kell idézni a múltat, de ezt össze kell kötni a jelenre építkező jövőnk lehetőségeivel. Vörösmartyval valljuk, hogy csak az tudja a jelent a jövőhöz kötni, aki a múltat tiszteli. Erősíteni kell önbecsülésünket és tudatosítani kell honfitársainkban, hogy a többi európai néppel egyenrangúak vagyunk. Ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a népfőiskolai előadások keretében foglalkozzunk a vidéki Magyarország sorskérdéseivel, de meg kell ismernünk a határainkon túl élő magyarság életét, kulturális törekvéseit is. Össze kell fognunk a környező országok jóindulatú népeivel, elsősorban a határainkon túl élő magyarokkal. A millecentenáriumi rendezvényeken kiemelt helyet kell biztosítani a testvérközségi kapcsolatoknak. Hisz velük és általuk segíthetjük európai integrációnkat. A történelem részeként ebben a rendezvénysorozatban kapnának helyet a falutörténeti rendezvények, megemlékezések, melyek több szálon kapcsolódnak az ország történelméhez, kultúrtörténetéhez.

A millecentenáriumi gondolatnak az 1996-os évben jelen kell lennie valamiképpen a községi

MILLECENTENÁRIUMI EMLÉKBIZOTTSÁG

"Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére"

ünnepségeken, kiállításokon. A két legfontosabb ünnepségsorozat a JUNIÁLIS és a Tura Fesztivál. (Az előbbi évente, az utóbbit öt évente jó lenne megismételni ...) A rendezvényeket a bizottságnak egyeztetni kell a szomszédos községek hasonló bizottságaival illetve önkormányzataival.

Az önkormányzati Képviselő-testület 1995. november 29-i ülésén hozott a 157/1995. számú határozatában döntött a Szervezőbizottság által készített "Millecentenáriumi Programtervezet" elfogadásáról és a Bizottság kibővítéséről. A kibővített Bizottság az 1995. december 13-i ülésén döntött a névmódosításról (Millecentenáriumi Emlékbizottság). A Bizottságnak az önkormányzati képviselő-testület közvetlen felügyelete alá tartozik, a közvetlen kapcsolat a polgármester.

Tagjai: *Tóth Péter László elnök, Kálna Tibor elnökhelyettes, Seres Tünde titkár, Kuti József jegyző, Barcsi Zsolt, Diligens Károlyné, Erdélyi Ágnes, Kis András, Köles Mihály, Lukács András, Pásztor László, Sára András, Sára József, Szarvas László, Tóth István.*

A bizottság feladata:

- előkészítés, részletes programkidolgozás,
- a kicsoportok, egyesületek, előadók, rendezők felkérése és megbízása,
- megrendelésekről való döntés,
- egyeztetés a szomszédos községek önkormányzataival a rendezvények időpontjait, részvételi szándékukat tekintve,
- Folyamatos (döntési jogkörű) kapcsolattartás a regionális és országos médiákkal,
- pályázatokon való részvétel,
- szponzorok felkutatása, stb.

A bizottság szakértőket vonhat be a szervezésbe. A bizottság a szakértőkkel, meghívottakkal legalább havonta egyszer ülésezik, az ügyrendjét maga határozza meg. A bizottság megbízatása 1996. december 31-ig szól.

A millecentenáriumra Kálna Tibor készített emblémát, mely a kiadványokon szerepel és a rendezvények alatt is ki lesz függesztve. Az embléma jelentés-magyarázata:

A kör alakú jelvény közepén a felkelő nap motívum, mely az ősi magyar mitológiában meghatározó napkultuszra utal. Ez a sugaras napkorong-ábrázolás - a kereszténység felvétele utáni időkben is - fontos elem maradt a népi díszítőművészetnek, építészetnek (pl. hímzések, kapu- és oromzatfaragások).

A napkorong egy eredetileg faragott (több ezer éves) őszirózsá-motívum mögüll "bukkan fel": "a virágok a nap gyermekei", és az őszirózsá "a rétek csillaga" formájával is "utánozza" a napot.

A kerek égboltot - "a mindenséget" - tartó tulipánok a születés és sarjadó élet szimbólumai, szintén az életadó nap teremtményei.

A felkelő nap kapujának boltozatát rontásűző növényi indu-motívumok és a gonosz két kígyója fonja körül, melyek a sötétséget és hideget személyesítik meg.

A rontó erőket megjelenítő hullók, azonban sohasem érhetik el a napot, mert műhelyt túl közel merészkednek hozzá, az megperzseli testüket.

- Az antik görög - és számos keleti mitológiákban található hasonló képi- és szöveges utalásokat.

A grafikus formakarakterű embléma egyetlen színe a zöld: "Amikor fény éri a földet, s a víz meg a levegő feloldja az elemeket, akkor hajtja a magasba az inkarnálódott erő a zöldet. Termékenységet, nyugalmat és reményt fejez ki a zöld; benne a tudás és a hit egyesül s hatja át egymást."

Az embléma tervezésekor ötleteikkel nagy segítséget nyújtottak: Szarvas L. és Tóth Péter L. tanáruknak.

(Az idézetek Johannes Itten: Színek művészete c. könyvéből valók.) (Kálna Tibor)

A Millecentenáriumi Emlékbizottság szórólapon tájékoztatta a lakosságot az 1996 évi tervezett rendezvényekről, melyet az Új Magyarország 1996. január 20-i száma is ismertetett.

(Pontosításként közöljük, hogy félreértés folytán tévesen került a napilapba a Vigyázó Kör elnökének megnevezése. A jelenlegi elnök: Köles Mihály)

Eddigi rendezvényeink:

1996. január 6.: Cergely Ferenc orgonaművész hangversenye a turai templomban.

1996. január 13.: Emlékezés a Don hőseire a II. világháborús emlékműnél.

1996. január 20.: A millecentenáriumi rendezvénysorozat ünnepi megnyitójaként Fekete Gyula író, szociográfus, a Magyarok Világszöv. elnökségi tagjának előadása és Maczkó Mária népdalénekes, Népműv. Mesterének fellépése (Erről részletesen a következő számban olvashatnak)

FEBRUÁRI PROGRAMAJÁNLAT

február 2-án 19 ó

VÁLLALKOZÓK ÉS GAZDÁLKODÓK ESTJE
(svédasztal, Bajor Imre műsor, bál)
Belépődíj: 1000 Ft

február 16-án 19 ó

VIDÁM TÉLI ESTÉK a Millecentenáriumi és a Farsang jegyében
(Szervezők: Vigyázó Kör, ifi hittan, Seres Tünde)

február 10-én 14 ó

NYUGDÍJAS BATYUSBÁL

február 17-én 19 ó

HAGYOMÁNYOS BATYUSBÁL. Belépő: 300 Ft
Zene: Tibi zenekara és a GALGA zenekar

Márciustól

**Millecentenáriumi Emlékjegyek vásárolhatók:
100; 200; 500; 1000 és 2000 Ft-os címletekben.
Az adományozók dicsőséglistája a község házában
elhelyezett Millecentenáriumi Emlékkönyvben; ill. a
Turai Hírlapban lesz folyamatosan feltüntetve.**

Kuti J. - Seres T.

Maczkó Mária és a Gajdos együttes

A Gajdos népzenei együttes 1986-ban alakult Egerben és 1994 óta működik a jelenlegi felállásban. Tagjai: Szabó Attila (hegedű, dob), Okos Tibor (kontra, furulya, duda), Horváth Attila (bőgő, koboz, gitár, buzuki), Király Tibor (cimbalom, kontra), Maczkó Mária (ének). Az együttes tagjainak hangszertudása lehetővé teszi, hogy a magyar nyelvterület legtöbb dialektusának muzsi-

káját játsszák, de alkalmanként népzenei feldolgozásokra és önálló gyűjtőutakra is vállalkoztak, nemcsak Mo.-on, hanem Erdélyben és Moldvában is. A zenekar munkája szakmai körökben is elismerést nyert. 1989-ben Okos Tibor furulyás szólístaként, 1993-ban pedig együttesen is megkapták a Népművészet Ifjú Mestere címet, melynek Maczkó Mária 1983-tól birtokosa. Legújabb kazettájuk címe: **Sírnak a csillagok**. Megvásárolható Dolányi Mihály piactéri műszaki boltjában

Tizenkét magyar évszázad

I. A "nyolcszázas" évek

A magyar nép honfoglalása valószínűleg Kr. u. 895 - 902 között zajlott.

Európa ekkor éli "legsötétebb" középkorát; ez a nyugati civilizáció hajnala. Az antik Róma már emlék csupán; az egység szétesett. A hajdani barbárok most kezdenek szervezett államokba tömörülni, s nagy erővel folyik köztük a keresztény hittérítés.

A Brit-szigeteken visszaszorul és lehanyatlak a kelta kultúra a tenger felől előrenyomuló angolok és szászok csapásaitól.

Majd a vikingek sarcolják és tizedelik Északnyugat-Európa népeit.

Ebben a rusztikus és véres korban három "lámpás" világítja be "sötét" földrészünket.

- Délkeleten: Bizánc; a Keletrómai Birodalom örököse és jogutódja, nyelve és vallása azonban görög. Gazdagságát és kultúráját tekintve még évszázadokig magasán fölötté áll Nyugat államainak.

- Izzó sarlóként övezi a Földközi-tenger partvidékének népeit az előretörő iszlám, az antik és távolkeleti kultúrát is átmentő és közvetítő arab hódítás.

- 732-ben a Loire-menti Poitiers-nél a frank Martell Károly megállítja az arabokat; mad a pápaságot hűségesen támogató Kis-Pipin fia, Károly császári koronát kap a pápától.

A 800-ban megkoronázott Nagy Károly a római cészárok utódjának tekinti magát, s uralma alatt szeretné egyesíteni Európa népeit.

Accheni udvarának fénye - s az ott kialakult "karoling-reneszánsz" beragyogja a "barbár nyugatot".

Utódai azonban, 843-ban, a verduni szerződéssel felosztják birodalmát. A keleti frank birodalom ura Német Lajos, majd Arnulflesz; ő kéri a magyarok segítségét birodalma hűbéréből leszakadni kívánó, Szvatopluk vezette, szláv Morávia ellen.

- 892-t irtunk ekkor: része lettünk Európa történelmének.

De honnan keveredtünk ide és kik vagyunk?

Az egyik elmélet a történelmi romantika fogalomkörébe tartozik (?); miszerint: származásunk és kultúránk olyan ősi, hogy egyidős (vagy régebbi) a nagy sémi civilizációkkal, az egyiptomival és a mezopotámiai (ma Irak) sumérral.

A másik (ma hivatalosan elfogadott: "tudományos") álláspont szerint: erdei emberekből vad pusztai barbárokká lettünk, minden velünk kapcsolatba kerülő néptől csak tanultunk, (s mi nem adtunk át nekik semmit).

- Ebből logikusan következik, hogy mi Európa leprimitívebb- és ostobább népe voltunk.

(Például a földművelést is a hegyipásztorkodó szórvány szlávoktól tanultuk.)

Nehezen érthető viszont, hogy akkor miként válhattunk rövid 100 esztendő alatt a középkor-európai térség vezető keresztény feudális birodalmává.

- Egy biztos csupán, hogy őstörténetünk időszakát homály fedi. (Ebben talán van némi szerepe annak is, hogy az utóbbi félezred évben hazánk nemzeti önnállósága, függetlensége korlátozva volt. Természetesen a minket uralmuk alatt tartó idegen nagyhatalmaknak nem fűződött érdeke a magyar nemzeti öntudat és az ősi-autentikus népi kultúra ébrentartásához, ébresztéséhez.)

A következő részben - mintegy visszatekintésként - népünk őstörténetével foglalkozom. (Közzétéve a jelenlegi hivatalosan elfogadott elméletet, s néhány még nem teljesen - vagy kielégítően tisztázott részletet.)

Kálna Tibor

A Gödöllő és Környéke Turisztikai Egyesület 1996. január 17-én Gödöllőn tartotta alakuló közgyűlését. Az alakuló közgyűlést előkészítő Szervező Bizottság 1995. november 27-i ülésén résztvevő több csatlakozni kívánó önkormányzat polgármestere vagy képviselője, köztük Tura polgármestere, Tóth István is. Jelenleg mintegy 100 körül mozog a tagszervezetek ill. személyek létszáma. Tura Nagyközségi Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala, valamint a turai Bartók Béla Művelődés Ház is csatlakozott a szervezethez. Ez utóbbi - tagsági viszonyban álló önkormányzati intézmény lévén - tagdíjmentesen. Az Egyesület a térség kínálatát kívánja összeállítani, melyet az Országos Tourinform irodahálózaton keresztül terjesztenének. (A térségben Gödöllő mellett Tura az egyetlen, aki részletes programtervet készített a milicentenáriumi évfordulóra.) A Gödöllői Polgármesteri Hivatal által üzemeltetett számítógépes rendszer teremti meg a lehetőséget arra, hogy a

partnerek, elsősorban az Egyesület keretében létrehozott már ténylegesen működő Információs Iroda, valamint az Egyesület tagjai és más térségek idegenforgalmi információs irodái kapcsolatot tarthassanak, információt cserélhessenek, adatokat kérjenek a rendszerből. A január 17-i közgyűlésen elfogadott Alapszabály így fogalmazza meg az Egyesület céljait:

- 2.1. Gödöllő és környéke idegenforgalmi kínálatának feltárása, a látóvalók számhávétele, a vendéglátó helyek feltérképezése, rendezvények szervezése.
- 2.2. Az Egyesület - lehetőségeihez mérten - segítséget kíván nyújtani a város és környék természeti értékeinek megővéséhez és az épített környezet turisztikai szempontból jelentős létesítményeinek hasznosításához, megővéséhez.
- 2.3. Közreműködés az országos és helyi szervekkel Gödöllő és környéke idegenforgalmi célú fejlesztéséhez.
- 2.4. Gödöllő és környékét bemutató kiadványok megjelentetése, terjesztése.
- 2.5. Helyi idegenforgalmi etikai szabályzat összeállítása, amelyet az Egy. tagjai működésük során önként betartanak.
- 2.6. Az Egyesület céljai elérése érdekében
  - a) turisztikai szolgáltató irodát működtet közösen a Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Társasággal
  - b) együttműködési megállapodásokat köthet a Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Társasággal, a Pest Megyei Önkormányzattal és minden más olyan szervezettel, amely az Egy. céljainak megvalósításában közreműködést vállal.
- 2.7. Az Egyesület feladatai teljesítése céljából
  - a) kapcsolatot épít ki az érintett települési önkormányzatokkal.
  - b) együttműködik az idegenforgalmi hivatalokkal, irodákkal, vállalatokkal
  - c) szervezi a tagok közötti kapcsolattartást, rendszeres információgyűjtést és azok továbbítását,
  - d) kiadványokat jelentet meg, kiállításokon vesz részt,
  - e) más hasonló célú egyesületekkel kapcsolatot tart és együttműködik a közös feladatok szervezésében.
- 2.8. Az Egyesület céljai elérése érdekében gazdasági tevékenységet végezhet, alapítványi támogatást vehet igénybe, pályázatokon vehet részt.

Az Egyesület tagjai elnökévé dr. Kulcsár Lászlót a GATE Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának dékánhelyettesét, az Agrárszociológia tanszék tanárát választotta, aki számos tudományos-kutató munkában is résztvevő már. Az Egyesület különböző bizottságaiba (etikai, kulturális-sport program, kiadvány és reklám, vállalkozásszervezés, stb.) valamennyi tag jelentkezhet.

Az Egyesület székhelye: 2100. GÖDÖLLŐ, KIRÁLYI KASTÉLY
 Tel: 28-330-864 vagy 310-045
 Tel/ fax: 28-320-331

VÍZ - GÁZ - FŰTÉSSZERELÉS

DUGULÁSELHÁRÍTÁS FALBONTÁS NÉLKÜL

GÁZKÉSZÜLÉK JAVÍTÁS

Konvektor
 Cirkó
 Gázbojler
 Gázkazán
 Vízmelegítő
 Gáztűzhely

szerelés
 beüzemelés
 javítás

HÓKA TAMÁS - 2194. TURA, PUSKIN TÉR 19. Kónya-tónál!

iskolai hírek

Az Iskolaszék tevékenységéről

Az Iskolaszék munkájáról rendszeresen megjelentek beszámolók a Turai Hírlapban, a jelen írás az őszi és a januári ülésekkel foglalkozik.

A szeptember 20-i ülésen az 1995-96-os tanév előkészítettségéről **Seszták Sándor** igazgató számolt be igen részletesen. Elmondta többek között, hogy a mennyiségi és szakos pedagógusi ellátottság megfelelő. Továbbra is gond a nyelvtanítás. A háziasszonyképzősök 14-en vannak, 18 helyett. A 7. és 8. évfolyamon nívócsoport bontásban tanítják a magyar, matek és idegen nyelv tantárgyakat. Nincs plusz költség, a négy osztály összekeveredik.

Jenei Csabáné, a DÖNK tanárelnöke tájékoztatta a testületet az általános iskolai tanulók nyári táborozásairól, valamint a csikszentimrei gyerekek programjáról.

Foglalkozott a testület az iskola elnevezésével is. A téma napirendre tűzését **Pásztor László**, az Oktatási, Kulturális és Sportbizottság elnöke kérte és indokolta meg. Az iskolában a tantestület részéről két név merült fel: **Benedek Elek** és **Hevesy György József**. A részletes vita után - melyben az OKS Bizottság elnöke is kifejtette a véleményét - a következő határozat került elfogadásra: **"Az Iskolaszék nem tartja indokoltnak a Turai Általános Iskola mostani elnevezésének megváltoztatását. Javasolja, hogy az iskola névadó személyéről való döntésre akkor kerüljön sor, ha elkészül az új épület a Köztársaság úti iskola mellett, az alsó tagozatos tanulók számára."**

Október 25-én az Iskolaszék Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását tárgyaltuk. Alapvető módosításra nincs szükség, de néhány apróbb pontosítás indokolt volt: pl. az Iskolaszék dönt a Turai Gyermekért díj odaítéléséről, törölni kell a TOK-kal kapcsolatos bekezdést, az iskolai SZMSZ-el összhangban pontosítandó a visszahívásra vonatkozó megfogalmazás, stb.

Szungyi Lászlóné tájékoztatójában ismertette az eddigi (számítástechnikai) tanfolyamok tapasztalatait, majd a tervekről beszélt. A Háziasszonyképző felszerelését célszerű lenne jobban kihasználni tanfolyami oktatásra.

November 2-án, Halottak napján felkerestük a turai temetőben nyugvó pedagógusok sírját (folytatva az előző Oktatási Bizottság kezdeményezését).

A november 29-i ülésen az Iskolaszék a Szervezeti és Működési Szabályzat módosításait egyhangúlag elfogadta.

A turai gyerekek több szervezetben is tevékenykedhetnek, ezekről a szervezetekről **Jónás Sándorné** és **Tóth Jánosné** készítette tájékoztatót.

- Humanitás Alapítvány a Gyermekért. (Vezetők: Sándor Irén és Takács Pál)

- Magyarország Felfedezői Hagyományörző Szövetség turai 2.sz csapata (rövidített neve: PRO PATRIA Szövetség). (Létszám 40 fő, ebből 7 ált.iskolai tanuló. Vezető: Takács Pál)

- Foci-csapat. Serdülő I-II. (Vezető: Tóth M. Imre)

- Cserkészek (A létszám a jelöltekkel együtt: 70 fő. Vezető: Barczy Zsolt)

- Ministránsok (Létszámuk: 30 fő. Vezető: Barczy Zsolt)

- Máriás lányok (Létszámuk: 19 fő és 2 jelölt. Vezető: Pázmándi Sándorné)

- KALÁSZ (kislánycsoport, 16 fő)

- Ifi-hittanosok (Összlétszám: 50 fő, közülük 10-15 fő általános iskolás. Vezető: Barczy Zsolt)

- Templomi Gyermekénekkar (Létszámuk: 30-35 fő. Vezető: Tóth Péter László karnagy)

- DÖNK (Diák Önkormányzat) (Tagja minden iskolai tanuló. Vezető tanár: Jenei Csabáné)

(Megjegyzendő, hogy az országos szervezethez tartozó helyi gyermekszervezetek vezetői egy évvel ezelőtt, az 1994 november 31-i ülésünkön résztvettek, ahol - a Hagyományörzők részéről Takács Pál, a cserkészek képviselőjében Kiss Andrea - ismertették szervezetük munkáját.)

Az Iskolaszék állásfoglalásában kérte, hogy **"az iskola vezetése - folytatva az eddigi hagyományokat - biztosítson azonos esélyeket az iskolában azon pozitív értékeket képviselő szervezetek és csoportok számára, melyek turai gyermekeket foglalkoztatnak."**

1995. májusában készült egy felmérés, amelyben a szülők véleményét kértük az iskoláról. A felmérést Kuti József elemezte, az iskolai oktató-nevelő munka értékelését a szülői oldal tagjai (Liszikai János, Bényi Andrásné, Diós Csaba) végezték.

Liszikai János tanulmányának bevezetőjében kiemelte, hogy "a tanár személye, viselkedése, oktatói munkája, családi élete fontos szempont a gyermek hathatós nevelésében, oktatásában. Evekkel később, mikor az iskola diákja visszatekint a régi iskolájára, a korábbi évekből az ott szerzett tudáson kívül elsősorban társai és tanárainak személye, velük kapcsolatos események azok, melyek megmaradnak."

A kérdőívvel kapcsolatban elmondta, hogy "a szülők azon többsége, akik kitöltötték és visszaküldték a kérdőívet, elégedettek az iskolában folyó oktató-nevelő munkával. Meg kell, hogy jegyezzük, az iskola létszámához mérten kevesen válaszoltak a kérdőívre. Érezhetően többen vannak a válaszolók között az alsó tagozatos szülők, mint a felső tagozatosak." "... messzemenő következtetéseket nehéz ezekből a kérdőívekből levonni, viszont bizonyos esetekben az információszerzés egyetlen eszköze." Foglalkozott a fegyelmi helyzettel is. "A szülői felmérésben is jelezték, hogy kívánatosnak tartják a nagyobb szigorúságot." "A szülők számára csak az lehet megnyugtató, ha biztonságban tudhatják gyermekeiket az iskolában." "... szükséges, hogy mi is és a tanárok is, adjunk olyan példát a gyermekeknek, ami alapján ne kelljen ferde, mesterien kialakított ideát választani senkinek sem."

iskolai hírek

Szerintem ebben is és az erkölcsi nevelésben is nagy segítség az iskola számára a hitoktatás."

Felhívta a figyelmet az iskola politikai semlegességének megőrzésére. "Mindenkinek meggyőződését tiszteletben kell tartani, viszont a gyermek nem lehet eszköze politikai harcoknak." Javasolta az olyan tárgy bevezetését, aminek keretében "az emberi élet alapvető normáit a gyermek megismerhetné" valamint azt, hogy szükség esetén az iskola kérje külsős emberek segítségét.

Bényi Andrásné elmondta, hogy tapasztalata szerint "jó volt Turáról jött diáknak lenni. A középiskolai tanároktól gyakran lehetett hallani: Ha Turáról jöttél ezt tudnod kellene. hisz ott megtanították. "Jönak tartja az itt folyó oktató-nevelő munkát. "Az oktatás szakmai, de a nevelés érinti a családot. Rengeteg szakkör közül választhat az alsó tagozatos gyermek is. Elégedett vagyok. Egy dolgot hiányolok: a családlátogatást."

Diós Csaba szerint nincs probléma az oktató-nevelő munkában. "Megvan még a turai iskola hírneve. Nagyobb szigorot, fegyelmet kell megvalósítani. Más fegyelmezési módszert."

Jónás Sándorné fontosnak tartotta megjegyezni: "Tápasztalata alapján, ha a szülők együttműködnek a pedagógussal, nincs fegyelmi probléma." **Seszták Sándor** egyetértett kollegáival, de konkrét fegyelmi ügyekről is beszélt. "Nagy tapasztalatú nevelők eljutnak a síráshoz, mert tehetetlenek egy tanulóval szemben." "Egyre fegyelmezetlenebbek a gyerekek, de nincs eszköz a pedagógusok kezében. Más iskolával lehetne cserélni rossz magaviseletű gyerekeket, de ez sem hozna megoldást." "Az igazi negatív hullám ezután fog elérkezni hozzánk ..."

Az Iskolaszék állásfoglalásában úgy fogalmazott, hogy "jónak tartja az iskolában folyó oktató-nevelő munkát. Egyben felhívja az iskolavezetés figyelmét, hogy továbbra is kiemelten támogassa a fegyelmi helyzet javítására tett erőfeszítéseket. Ugyanakkor meg kell találni a módját és helyét a szülők felelősségének hangsúlyozására." Az iskolai nevelést nem lehet a szülőktől függetlenül végezni. A szülőknek is be kell kapcsolódnia. Ennek egyik helye a szülői értekezlet. Az iskola egészét érintő kérdéseket továbbítani kell a Szülői Munkaközösség Választmányára és az Iskolaszék részére. Mindkét testület arra hivatott, hogy segítse az iskolai oktató-nevelő munkát, a gyerekek érdekeit szem előtt tartva.

Az 1996. január 10-i munkaterv szerinti utolsó ülésen az Iskolaszék tagjain kívül jelen voltak a Szülői Munkaközösség Választmányának vezetői: **Sápiné Lukács Ildikó** és **Medveczki Jánosné**, **Tóth István** polgármester, **Pásztor László** OKS Biz. elnök, **Petrovics Sándorné** ig. h., **Köles Tiborné**, **Szenási József**.

Seszták Sándor iskolaiigazgató beszámolt az előző évi gazdálkodásról és ismertette az 1996. évi költségvetési elképzeléseket. A konkrét adatokat csak akkor tudja meg az önkormányzat és az iskola is, ha a kormánytól megkapják a szükséges tájékoztatást... Az iskolaszéki kiadásokra (posta, dokumentáció, stb.) 30

eFt-t tervezett a testület, melynek fele az előző évről maradt meg.

Az Iskolaszék két éves tevékenységét **Kuti József** értékelt. Elmondta, hogy "Az elmúlt időszak alatt két személyi változás volt: Erdélyi Ágnes mb.ig. helyett **Seszták Sándor** ig., **Köles Tiborné** helyett **Diós Csaba** került a testületbe. Eddig húsz alkalommal ülésezett az Iskolaszék, mindannyiszor szavazóképes volt a testület." "Az elmúlt két év alatt az Iskolaszék több mint negyven határozatot hozott, amelyből a fontosabbak: döntés: 12 db, egyetértés: 4 db, véleményezés: 6 db, javaslat: 13 db, levél-felhívás: 5 db."

Főntosabb témakörök: az iskolai Alapító Okirat megvitatása, az iskolai házirend véleményezése, az Ifjúsági Tagozattal kapcsolatos terv véleményezése, az iskola igazgatói pályázatok megvitatása, a saját SZMSZ felülvizsgálata, a hitoktatás helyének és idejének véleményezése, a veszélyeztetett gyerekekkel foglalkozó tanácskozássra való felhívás, a tankönyvtámogatással kapcsolatos javaslat, a "TURAI GYERMEKEKÉRT" díj alapítása, az iskolai SZMSZ véleményezése, a turai gyermekszervezetek helyzete, az iskolaszervezet kialakítása. A szülőknek (1994. májusban és 1995. májusban) küldött kérdőíveket elemeztük, a leírt véleményeket megbeszéltük.

Mindhárom oldal (pedagógusi, szülői, fenntartói) évente tájékoztatta választóit tevékenységéről. Beszámolóink megjelentek a Turai Hírlapban is. Az Iskolaszékhez írt levelekre igyekeztünk gyorsan és érdemben válaszolni. Az Iskolaszék tevékenységéről összeállított kb. 20 oldalas anyagot s küldtünk az SZMK Választmányának. Ugyanezt az anyagot fogják megkapni a megválasztásra kerülő új Iskolaszék tagjai is.

Az iskolaszéki tag akkor tudja ellátni feladatát, ha megfelelő információkkal rendelkezik az iskolában folyó munkáról. Amennyiben a fenntartói és a szülői oldalt is megfelelően tájékoztatják, sok konfliktus előzhető meg, és az Iskolaszék munkájának hatékonysága is növekszik. Ezért is tartottuk fontosnak, hogy az iskola mindenkori igazgatója rendszeres tájékoztatót adjon. Szinte minden alkalommal szerepelt a napirenden olyan előadás, amelynek segítségével a testület tagjai megismerhették az iskolában folyó munkát és az oktatással kapcsolatos problémákat. Tájékoztatót tartottak egy-egy témáról pedagógusok és a gyermekszervezetek vezetői is. Megjegyzendő, hogy a tájékoztatásra felkért előadók nem voltak kötelesek megjelenni, de minden alkalommal eleget tettek felkérésünknek, amit ezúttal is köszönök."

Az Iskolaszék elnökének véleménye a két éves tevékenységről: "Az Iskolaszék betöltötte az oktatási törvényben előírt feladatkörét. Ez a törvény "puha jogokat" biztosít az Iskolaszéknek, s lényeges (pl. költségvetési) kérdésekben nincs döntési joga, így "látványos" eredményeket nem tudott produkálni. Segítette az iskolai oktató-nevelő munkát és az együttműködést a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az

iskolai hírek

önkormányzat és az iskola működésében érdekelt szervezetek között.

Konfliktuskezelő szerepe szerencsére nem volt, talán csak ha a 2.c. osztályos szülők kérését (95.03.10.) és a Turai Hírlapban (95.03.) megjelent szülői levelet nem tekintjük annak. (Megjegyzendő, hogy mindkét ügy nyugvó pontra jutott. A levél esetében az iskolai vezetés és az Iskolaszék állt ki a pedagógus mellett.)

Rendszeres volt az információcseré az érdekelt oldalak között, de legtöbbször kétségtelenül az iskola igazgatója "szerepelt", vagyis tájékoztatta a testületet az aktuális oktatási kérdésekről. Az iskolaszék rendszeresen élt a véleményezési és javaslattevő jogával is. Mindhárom oldal képviselői közvetítették választóik álláspontját a testületnek, de döntéskor a gyermekek érdekeit tartották szem előtt és a lelkiismeretük szerint szavaztak. "Beszéltem arról is, amelyben többet kellett volna tenni. "Az iskola anyagi, tárgyi feltételeinek javításában, eszközbeszerzéseiben kellett volna többet segíteni".

"Összességében az Iskolaszék két évét sikeresnek tekintem, véleményem szerint komoly előrelépés történt az iskola társadalmisítása felé.

Ezt az előrelépést tovább fokozhatja az egy hónappal ezelőtt megválasztott SZMK Választmány." Végül megköszönte a jelenlegi és a volt iskolaszéki tagok munkáját.

Az utolsó napirend az iskolaszéki választások voltak, hisz a jelenlegi Iskolaszék 2 éves megbízatása 1996. február 21-én lejár. Az Iskolaszék Szervezeti és Működési Szabályzata csak a választás kereteit adja meg, a konkrét időpontot és a választás módját a delegáló szervezetek döntenek el. Várhatóan februárban kerül sor a választásra, amely során a Szülői Munkaközösség, a tantestület és az önkormányzati képviselő-testület 3-3 főt választ az Iskolaszék szavazati joggal rendelkező tagjává. Tanácskozási joggal rendelkező tagok: az iskola igazgatója, az egyházközség plébánosa illetve megbízottja, a Diákönkormányzat képviselője és a turai cigányok képviselője.

Tura, 1996. január 18.

Kuti József
az Iskolaszék elnöke

A családi és iskolai nevelés (5.)

E./ A megfontolatlan és megfontolt gyermek.

Szintén megfigyelhető a gyerekeknél két újabb tulajdonság: az impulzivitás és a megfontoltság. Az impulzív gyerek megfontolatlan, nem számol a következményekkel, de ha önfegyelmre tanítjuk, gyors, határozott döntésű emberré válik, könnyen megtalálja magát új helyzetekben. A megfontolt gyermek fél a hibázástól, s ezért minden döntését jól megfontolja. Ha bátorítjuk, segítjük, később jó feladatteljesítő lesz, megbízható, mindig lehet számítani rá, másoknak is hasznára válik. Az impulzív gyerek "szeleburdiságát" fogjuk vissza, fékezzük, a megfontolt gyerek szerénységét, visszafogott udvariasságát viszont értékeljük.

F./ Az együttérző gyermek.

Az empátia, az együttérzésre való képesség teszi lehetővé,

hogyan megértsük a másikat, érzelmi azonosulni tudjunk vele. Az empátia alapja a pozitív érzelmi kapcsolat. Csak az élhet teljes életet, akit nemcsak értelmi megfontolások, hanem saját belsővé vált érzelmi erkölcsi értékek irányítanak. Éppen ezért a kisgyermekkorban természetes módon meglévő empátiakészséget később is fenn kell tartanunk gyermekünkben, s ennek első feltétele, hogy tudjunk figyelni gyermekünkre, vágyaira, igényeire, gondjaira. Az empátiával rendelkező gyermek megért másokat, együttérzel velük, tapintatos, nehogy mást megbántson. Teendők, hogy fokozott szeretetet nyújtsunk neki, örüljünk neki. Ha a gyermek empátiára képtelen, figyelmen kívül hagyja mások érzéseit, az elesettség közönyt vált ki belőle, nincs tekintettel mások problémáira, és szokás alapján ítél, akkor érzelmi ráhatással ki kell alakítani benne a készséget.

G./ Az autonómiára született gyermek.

Biztosítanunk kell gyermekünk autonómiáját fejlődése során, jogait tiszteletben tartva, de kötelességeit számonkérve. Joga van gyermekünknek kötelességeit úgy teljesíteni, ahogy ő azt jónak látja, ahogy ő legjobban meg tud felelni az általános követelményeknek. A helytállást mindenkitől egyformán meg kell kívánni, de szabadságot adunk az egyéniség érvényesítésére, tudomásul véve, hogy különbözőek vagyunk. A helyes az, ha a szülő megismerve gyermeke egyéni jellemzőit, pontosan rászabott, neki legjobban megfelelő módszerekkel neveli. Hogy a gyermek veleszületett jellemzőiből milyen jellem alakul ki, azt saját döntései mellett a környezet határozza meg, elsősorban a nevelők, szülők munkája.

Szabó Gizella
gyógynevelő-tanár

EGYHÁZKÖZSÉGI HÍRADÓ

✿ "Római virágszedés" ✿

Ifjúsági hittanosok záróoklata az Örök Városban

Nem tudom, hogy az olvasó elgondolkozott-e már azon, hogy Róma mennyire gazdag műkincsekben, melyek már sok-sok évszázada helyükön állnak gondosan őrizve. Ezen épületek közül mi csak néhányat csodálhattunk meg a Rómában töltött napok alatt, hiszen minél több időt tölt az ember a városban, annál inkább elveszik a fantasztikus és fontos látnivalók közt. A mi csoportunk a csodálatos Szt. Péter bazilikán kívül ellátogatott az "Örök Város" másik három, a legnagyobbak közül való székesegyházába is. Ezek közül talán a legjelentősebb a Lateráni Szt. János főszékesegyház, Róma főtemploma, a pápai székesegyháza. Már messziről látszik oszlopokkal és pillérekkel öt részre osztott főhomlokzata, mely közepén a keresztet tartó Üdvözítő áldó alakja magaslik, jobbról Keresztelő Szt. János, balról pedig Szt. János apostol veszi körül, a többi szobor latin és görög egyházatyákat ábrázol. Az öt hajós templom előcsarnokába belépve a templomépítő Nagy Konstantin császár márványszobru magasodik elénk, beljebb haladva pedig pillérekbe vajt fülkében, karcú márványoszlopok között a 12 apostol szobru fogad bennünket, melyek Bernini tanítványainak és követőinek munkái. A főhajóban különleges "szőnyeg", különhöző fajtájú márványokból készült mozaikpadlózat vezet a pápai főoltárig, mely fölött lévő baldachin egyben erkélytartó is, hiszen Szt. Péter és Szt. Pál koponya ereklyéit őrzik itt a hagyomány szerint. A székesegyházban található magyar vonatkozású emlékmű is: a II. Szilveszter pápa síremlékén lévő dombormű és felirat, mely megemlékezés arról, hogy II. Szilveszter koronát küldött Szt. Istvánnak, államalapító keresztény királyunknak. A felső domborművön látható a magyar állam és a király címerei, valamint a Magyarok Nagyszonya Szt. Istvámmal és Szt. Lászlóval. Az alsó domborművön pedig II. Szilveszter pápát láthatjuk, ahogyan elküldi a koronát és a kettős keresztet Szt. Istvánnak. Megkérdeztem társaimat később, hogy a templom megtekintése milyen hatással volt rájuk: "A templom hatalmas tere számomra Isten dicsőségét és nagyságát tükrözte." Enikő Nagy örömmel szemléltük meg az emlékművet, és már indultunk is tovább a székesegyház szomszédságában lévő Scula Santa-ba, ahol a Szent Lépesőt őrzik. A hagyomány szerint ezen a lépesőn ment fel Jézus Pilátus házába. Későbbiekben Constantinus édesanyja, Helena császárnő hozatta fel Rómába, s ő volt az is, aki Jézus keresztjét és töviskoronáját elrejtette, s így az ő jóvoltából tiszteleghetünk rövid imádsággal a kereszt és a töviskorona egy darabja előtt a Szent Kereszt templomban. A Santa Maria Maggiore templomban, mely Róma nagy temploma közül a negyedik, éppen bicisi napján látogattunk el, így láthattuk az ünnepi mise egy részét, mely felelevenítette a bazilika építéséhez fűződő ősi legendát. A legenda története szerint 352. aug. 5-én a Szent Szűz megjelent egy Giovanni nevű patricius és Liberius pápa álmában, és azt parancsolta nekik, hogy ahol másnap lehull a hó, ott építsenek egy templomot. A csoda bekövetkezett, így épült meg a bazilika Szűz Mária tiszteletére és neki ajánlva. A templom három belső hajója méltóságteljes hatást kelt. Csodálatos a Giuliano Sangello által készített mennyezet, melyen a gerendapárkányok falai mentén 36 ószövevényi jelenete ábrázoló mozaikkép látható, mely csatlakozik a diadalív újszövetségi eseményeket bemutató mozaikjához. A nagy baldachin alatt lévő főoltár szarkofágjában helyezték el Szt. Máté evangélista csont ereklyéit. A bazilika főoltára alatt a híres járszol ereklye öt darabja található, mely a Valandier által tervezett ezüst urnába van zárva, szemben pedig IX. Pius imádkozó szobru, Jacometti műve áll. Ebben a bazilikában is láthattunk a magyarok ősi történelméhez kapcsolódó emlékművet. VIII. Kelemen és V. Pál síremlékén domborművek találhatóak, melyen G. Aldobrandini magyarországi harcai elevenednek meg a török ellen, és Giacomo Serre indul küldetésére, aki pénzt vitt Magyarországra hozzájárulásul a katonák fizetéséhez. "Érdekes volt számomra, hogy a bazilika keletkezése és annak neve egy csodához fűződik és ezt a helyő díszítés is megjeleníti." Feri: "A bazilika egy egészen új élményt jelentett nekem városnézésünk során, mert a római templomokra jellemző monumentalitás helyett, itt kisebb formák közt meghitt, családias légkör fogadott." Judit: "A Szűzanyának felajánlott bazilika megtekintése után buszunkkal a Szt. Pál bazilika előtt álltunk meg, s rögtön feltűnt nekünk a homlokzat mozaikjainak esillogó színessége. A népek apostolának sírja fölé Constantinus császár által emeltetett bazilika négyszögletű, pálmákkal díszített udvarába léptünk be először, melyet 150 oszlop keretez, közepén Szt. Pál szobrával. Az öt hajós bazilika belsejében szűrt, misztikus fény világítja meg az ablakok és az oszlopok között lévő mozaikokat, melyek a pápák areképeit ábrázolják Szt. Pétertől XXIII. Jánosig. Az apostol sírja felett Arnolfo di Cambrio műve, a gótikus stílusú baldachin áll, melyet negy alabástrom oszlop tart. Csodálatos Fassaletto műve, a bazilika kerengője az ősi féltetővel, karcú, csavart oszlopainak ragyogó mozaikdíszítésével, az oszlopok között a pácsitról magasra feljutó sokszíni rózsák sokaságával." Lenyűgözött a bazilika nagysága és díszítésének gazdagsága. Szeretnék még egyszer életemben visszatérni ide." Laci: "A karcú vonalak és a könnyed légesség, mintha Isten dicsőségét hirdetné." Éva: Záróoklatunk talán legkiemelkedőbb eseménye volt Róma egyik katakombájában tett utunk. Napsütéses reggelen indultunk el az első keresztény temető felé, melyhez a Via Appia, az "utak királynője" vezet. Athaladva a Szt. Sebestyén kapun, mely az Aurelianus-féle falakon keresztül nyílik, egymást követik a híres műemlékek, mint például a Quo Vadis kápolna, ahol a legenda szerint Szt. Péter apostolnak megjelent Krisztus. Az Appia Antica környékén található Róma legismertebb katakombái. Mi a Szt. Callixtus katakombát látogattuk meg, mely vezetését Zeferinus pápa Callixtus diakónusra bízta (a III. sz. elején), aki később pápa lett. A katakomba mai őrzői a szulési szerzetesek. Ahogy Róma egyéb nevezetességei között, így a katakombában is Salamon László ferences atya vezetett bennünket, amiért halás köszönettel tartozunk neki. Ő tartott nekünk szentmisét a temetőnek abban a termében, ahol IV. Callixtus pápa és négy diakónusa szenvedett vértanúságot. A hitükért meghalt keresztények sírjai között az atya a mindannyiunk életében vezető szerepet játszó hivatásról, ennek megtalálásáról beszélt. Arról, hogy mindenki a maga módján lehet "vértanú", hitvalló, ha nem is halálúval, de életével adhat példát a hitre. A falba vajt sírok között járva az ember megérezhette azt az erőt, melyet a biztos, tiszta szívvel jövő hit adott azoknak az első keresztényeknek, akik inkább életüket adták Jézusért, mintsem, hogy megtagadják volna őt. Sok fiatal halt meg hűvért, köztük Szt. Cecília is, akinek szobru ott található sírja helyén. A szobru abban a pózban ábrázolja őt, ahogyan sírját sok idő múlva felnyitva teljes épségben megtalálták holttestét. Újjáival mintha V. hetűt formálna, a győzelem jelét. "Úgy éreztük magunk, mintha visszatartunk volna az időben. Egyszerre volt félelmetes és felemelő." Lilla: Záróoklatunk utolsó római városnézésén láthattuk a Colosseumot, ahol annyi keresztény lett vértanú, és elmehettünk a Capitolium dombra, ahol megnéztük a Forum Romanumot, mely egykor a város közéletének központja volt. Utjaink során megcsodáltuk az ősi városfalat, és átmentünk azon a hidon, ahol talán az apostolok járhattak sok évszázada. Reméljük, hogy mi is "apostolként" vihetjük tovább az életünkben, a szívünkben az "Örök Város"-ban látott, átélt élményeket!

Király Boglárka

turai népszokások

(Tallózás Schram Ferenc Turai népszokások c. könyvéből Fónagy Attiláné turai könyvtáros segítségével)

Mikulás(dec. 6.) a nagyon öregek szerint nem volt. Az I. világháború körüli időben kezdődött a gyermekek megajándékozása. Az ablakba tették lábbelijüket, reggelre cukrot kaptak bele. Advent legkiemelkedőbb napja december 13., Luca-nap. Előtte való este a lányok 13 cédulára 13 nevet írnak fel; minden nap egyet-egyet olvasatlanul a tűzbe dobnak, amilyen név szentestére megmarad, olyan nevű lesz a férjük. Luca időjósító nap is: ha megfigyelik Lucától kezdve az időjárást, megtudják, milyen idő lesz a következő évben. Lucatál karácsonyig minden nap egy hónapnak számít. Luca napján sötét és pénz nem szabad kiadni a házból, elviszik vele a szerencsét. Varmifonni sem szabad, *mer bevarrják a tyúkok valagát*. Az öregasszonyok egész nap otthon ülnek, hogy jó kotlójuk legyen. Régen Luca-naptól karácsonyig kellett faragni a lucaszéket is. Van aki úgy tudja, hogy egyféle fából kell faragni (rezgönyarfából), mert ha kétféle fából faragnák, csak a felet lehetne meglátni róla a boszorkányoknak. Sötét este a legények ijesztgetni szokták a lányokat, bekormozott arccal ördögnek vagy fehér lepedőbe burkolózva kísértetnek öltöznek fel. Ismernek egy újabb keletű adventi népi ájtatosságot is. E szokás az ún. *szentcsalád-járás*, kilenc napig tartó ájtatosság. 9-13 asszony áll össze, ennyi helyre mennek tartani esténként az ájtatosságot, de lehet több résztvevője is. Szereznek egy szentcsalád-képet, esetleg József- vagy Mária-képet a kisdeddél, s felváltva mindegyikük házában esténként összegyűlnek, ájtatoskodnak. A képet, szobrot mindig a *gazda* viszi át; aznap, mikor az ájtatosság nála lesz, másnapig ottmarad a kép. A képet, szobrot az éjfél misére is el szokták vinni, ezzel fejeződik be az ájtatosság. Karácsony hetében kezdődik a betlehemezés, 10-03 éves fiúgyerekek járják, lányok nem, *mer a betlehemi pásztorok is férfiak voltak*. Betlehemnek nevezett kápolnát visznek magukkal. Talapzaton áll, teteje gerendás, belsejébe mohát tesznek; jászol, előtte állatok keltik fel a karácsonyi hangulatot, s egy gyertya, néha zseblámpaelem világítja meg az egészet. Vannak sokkal egyszerűbb betlehemek is: cukrosdobozba szentképet, gyertyát tesznek, s avval járnak. A pásztorok és az öreg botokkal járnak felső végébe szöggel pléhdarabokat és kétfilléreket erősítenek, hogy jobban zörögjön. A betlehemeseket nem engedik be minden házba, 4-5 banda is jár, *mindet nem győznénk*, mondják. Beengedésnél nagyon *alkusz-nak* (kéregek), ahol még ennek ellenére sem engedik be őket, a botot a kapu alá akasztják, s mind a kis, mind a nagy kaput leemelik. A pásztorjárás szentestéig szokásos, akkor már nem járják, helyette a kántálás szokásos. Sötétedés és éjfél mise között mennek az utcákon, leginkább lányok, de mennek nagyobb gyerekek, sőt cigányok is: *fiúl szabad-e köszönteni a kis Jézust?* Mindenki megengedi, s már éneklük is:

Nagykarácsony éccakája,
Krisztus születése napja,
A kis Jézus aranyalma,
Szűz Mária edesannya.

József is volt édesattya,
Ő jászolban ápolgatta,
Hideg szénán fejecskeje,
Száras földön testecskeje.

Nincs a Jézusnak subája,
Sem sarkantyús eszímácskája,
Mer elveszett báránykája,
Mibű lett vóna subája?

Jónapot Mária, Istennek szent anyja,
Hogy Üdvözítőnk lettél (!) nekünk szűz anyánk lettél.

Karácsony vigíliáján kezdtek meg a pásztorok is a *szentelt vesszők* hordását, e fűzfavesszőket saját maguk hintették meg szentelt vízzel. Szürben jöttek, hónuk alatt volt a vessző. a gazdasszony kötényével 2 szálát húzott ki, pusztá kézzel nem szabad megfogni, kopaszok lennének a kisborjúk: néhányat ráhúzott vele a pásztorra, aki erre ugrott egy párat, hogy frissek legyenek a borjak és malacok. Karácsony börtjén nincsen reggeli, ebédre bablevest és mákos tésztát főznek. Mielőtt ebédelni kezdenének, tehát még *éhomra*, megesznek egy kis gerezd fokhagymát és pár szem szőlőt, a fokhagyma azért szükséges, hogy a kigyó meg ne csipje őket. A gazdasszony ebéd után az asztalra könyökölve szundikál egy cseppet, hogy jól üljenek a tyúkjai. Régen a lányok, legények a fonóba mentek, amelyikbe szoktak járnai, ott voltak éjfél miséig. Aki lucaszéket készített, az az éjfél misén megláthatta a *bübüntosokat*. A boszorkányok ugyanis állandón kapkodtak a pap manipulusa felé, de nem érték el. Lucaszék nélkül is megfigyelhetők voltak éjfél misén a boszorkányok, csak meg kellett jól nézni, melyik öregasszony tartotta félre a fejét templomba be- vagy kimenetkor; a boszorkánynak ugyanis nagy szarvai voltak, félre kellett fordítania, hogy kiférjen a templomajtón. Régebben az éjfél mise alatt megszólaltak az állatok, de nem szabad kihallgatni, hogy mit beszélnek, mert borzasztó nagy szerencsétlenség éri azt, aki kíváncsiskodik. Ehhez kapcsolódó szólásmondás: *megszólalt, mint az ecceri ember lova karácson éccakáján*. Éjfél miséről hazatérve, a lány leveti csizmáját, ahányat a fél lábán maradt csizmában lép, annyi év múlva megy férjhez. Ez a jóslás csak piros csizmában volt érvényes. A karácsonyfanak tagadhatatlanul van valamelyes múltja Turán, általánossá azonban csak a front után lett. Régen helyett fenyőfázöldből csináltak kis fát, mézeskalácsot, szívet aggtattak rá. Azelőtt a díszek is jobban házilag készültek: *szaragörös* süteménnyel (ez középen lyukas, hogy fél lehessen akasztani), tökmaggal, aszalt cseresznyével, szilvával, pattogatott kukoricával, aranydióval (cukros vízbe tették, utána aranyporral beszórták), almával, amelyet cukros vízzel kellett bekenni, attól kapta szép, fényes színét és kockacukorral díszítették fel a fát, gyertyát is tettek rá. Vízkeresztig nem szabad hozzányúlani, akkor leszedik és a fát eltűzlik.

Aprószentek napján (28.) veszik elő a pásztor által hozott vesszőket. Reggel mikor a gyerekek még ágyban vannak, megkérdezik tőlük: *hányan vannak az aprószentek?* Aki meg tudja mondani, hogy 144 000-en, azt nem bántják, de aki elfelejtette vagy nem tudja, azt megverik a vesszőkkel. Ha ezen a napon esik, a következő évben nagy lesz a gyermekhalandóság.

A két karácsonyköze, vagyis a karácsony és újév közé eső időben a boszorkányoknak különösen nagy hatalmuk van. Az a fonal, céma, vászon, amit ebben az időben állítanak elő, megóv a gonosztól. Még az ilyenkor vásárolt gatyamadzag is segít, azért ebben az időtájban vásárolják a cigányasszonytól.

Szilveszterkor *tollas pogácsát* sütnék. Mindenkinék sütnék egy-egy, s még a nyers állapotban beleszúrnak egy tollat; akinek elég a tolla, mire a pogácsa megsül, az meghal a következő esztendőben. Vannak, akik rétest is sütnék *kitoló rétes* a neve, kitolják vele az évet.

A KI MIT TUD? 1996 os

10., jubileumi LV s adássorozat
gödöllői körzeti elődöntőjének turai
továbbjutói a megyei elődöntőre:

N É P D A I : Aranyalma s énekegy.
(Gölya Bóbi, Gregori É., Szita É.)
S z i t a É s z t e r
G r e g o r i É v a
V E R S : D i l i g e n s Melinda

További sikeres szereplést kívánunk!

VIDÁM TÉLI ESTÉK

December 29-én 15. alkalommal került megrendezésre a játékos, vetélkedő, táncos rendezvény a **Vigyázó Kör** szervezésében. A rendezést és a zsüri nehéz, felelős feladatát ezúttal is **Benke László, Polgár Marika, Téglás Géza és Téglásné Kuti Marika** végezte.

A rendezvény a **cserkészek** két vidám jelenetével kezdődött: a "Hófehérke és a hét törpe" átdolgozott változata és egy pantomim az iskolai óráról, válogatott dalrészletek hangjai mellett. Mindkét műsor igen nagy sikert aratott, megalapozta az est jó hangulatát.

A négy csapatban több mint 120 résztvevő zömét a negyvenes korosztály alkotta, de igen szép számmal voltak a fiatalok is, akik egyre többet szerepeltek az ügyességi számokban ... Ezek a játékok nem nehezek, de a akik kimennek szerepelni, nem tudják előre, hogy mire vállalkoznak. **Barczy Zsolt** műsorvezető csak akkor ismerteti a feladatokat, ha a csapatok kiállították játékosait. Bizony gyakran történik meglepetés, ezért a fiatalokat "igen udvariasan engedik játszani" az idősebbek. Ezen az estén is volt alkalmuk bizonyítani ügyességüket. Pl. nyilvesszóvel kellett eltalálni a léggömböket a táblán, bekötött szemmel cipőket párosával kiválasztani, léggömböket felfújni, stb. Az italszakértők is csillogtathatták képességeiket, pezsgő minőségét kellett megállapítani (érdekes módon az idősebbek ezt nem adták át a fiataloknak). Egyik leglátványosabb, a vállalkozó versenyzők számára legígéretesebb versenyszám a palacsintaevés volt. A **Benke László** mester-

szakács (és zsűritag) által készített palacsinta nagyon ízlett a versenyzőknek. Amikor azonban már személyenként elfogyasztottak 10-10 darabot, szemlátomást csökkent étvágyuk. A győztes 15 palacsintát evett meg. Természetesen nem hiányoztak a szellemi erőfeszítést igénylő kérdések sem, **Téglásné Kuti Marika** változatos feladatokat állított össze. A betűrejtvények, a kakuktojás, a matematika feladatok, a megadott szövegrészlethez rimelő sor írása, stb. komoly fejtörést okozott a játékosoknak. Nehéz eldönteni, hogy a feladatok összeállítása, vagy a megoldása volt-e nehezebb?

A jól megoldott feladatokért pontokat kaptak a csapatok. A minden részletre figyelő zsüri a verseny után eredményt hirdetett: ELODÁZ(S)IA 133 p, IDIL(Y)I BIL(L)Y 137 p, Hupi 117 p, Kék Szivárvány 141 p.

A vetélkedő után tánc következett, melyhez a zenét **Dusa Lászlóék** szolgáltatták.

Köszönet mindenkinek, aki munkájával hozzájárult az est sikeréhez. Külön köszönet érdemelnek a rendezők, akik a zsűrizést is vállalták és az ifi hittanosok, akik sokat tettek a siker érdekében. Sokan szeretnénk, ha többször is megrendezésre kerülne a vidám téli esték, azonban a sikeres esthez a szervezőknek és rendezőknek sok szabadidőt kell feláldozni. A változatos és izgalmas vetélkedő tud tartalmas szórakozást biztosítani a résztvevőknek. Ez most is sikerült **Barczy Zsoltnak** és a lelkes ifi hittanosoknak, reméljük legközelebbi is hasonló lesz.

A következő **VIDÁM TÉLI EST** a Millecentenárium és a Farsang jegyében kerül megrendezésre 1996. február 16-án, pénteken 19 órakor.

Kuti J.

PEST MEGYEI KERESKEDŐK SZÖVETSÉGE

TITKÁRSÁG

1119 BUDAPEST XI., TÉTÉNYI ÚT 100/C.

TEL./FAX: 161-0057

Szakmai képzési ajánlat a Pest Megyei KISOSZ-nál

A Pest Megyei Kereskedők Szövetség folyamatosan indítja szakképesítést nyújtó tanfolyamait Budapesten és Pest megye területén.

Általános iskolai végzettséggel rendelkezők részére:

ABC eladó (18 oktatási hét)

Vendéglátó eladó (18 oktatási hét)

Minimum szakmunkás-bizonyítvánnyal rendelkezők részére:

Vendéglátó üzletvezető (18 oktatási hét)

Kereskedő boltvezető (18 oktatási hét)

Tüzelő- és építőanyag kereskedő (18 oktatási hét)

Hulladékkereskedő (18 oktatási hét)

Érettségivel, ill. szakirányú végzettséggel rendelkezők részére:

Becsüs (20 oktatási hét)

(ékszer, bútor, műtárgy, festmény, műszaki szakirányokban, Budapesten)

Tanfolyamainkat megfelelő létszám esetén a megye bármely településén indítjuk!

Sikeres vizsgák után hallgatóink az IKM által elfogadott szakmai bizonyítványt kapnak.

Jelentkezni lehet: 1119 Budapest, Tétényi u. 100/c

Tel.: 161-0057, 206-6961

és területi összekötőinknél.

"ÉLETET AZ ÉVEKNEK"

1995-ben is tartalmas évet zárt a turai nyugdíjas klub. A programsorozat a február 18-i farsangi batuszállal kezdődött, ahol vendégül látták az Indonéz Nagykövetségről érkezett vendégeket és két szentendrei nyugdíjas csoportot. A turaiak hat fős küldöttségét májusban fogadták viszont a szentendrieiek.

Még szinte meg sem kezdődött a nyár, mikor 45 nyugdíjas töltötte meg azt a buszt, mely a Lakitelki Népfőiskola területére vitte őket. Az egy napos kirándulás keretében Tóserdőre és a Holt-Tisza környékére jutottak el, ismerkedtek a Népfőiskolával, megeztintették a

világ egyetlen magyar Emigrációs Gyűjteményt. A népfőiskolát az emigrációban élő magyarok tartják fenn, állami támogatást nem kap. Számos átképzést (szociális gondozó, pénzügyi szaktanfolyamok, vállalkozói ismeretek, gazdaképző, számítástechnikai képzés, stb.) és nyelvtanfolyamot szerveznek. Újságíróiskolának, határainkon túl élő magyarok kiállításainak, nemzetközi konferenciáknak adnak helyet. A népfőiskolához nyomda és könyvkiadó is tartozik; a több napos kényelmes ott-tartózkodást a vendégszobák és egyéb szolgáltatások (uszoda, szolárium, étterem, szálloda) teszik lehetővé. A Lakitelek Alapítvány minden évben céltámogatással próbálja meg segíteni a kisközösségeket. Az egyszeri támogatás átlagos összege 20-30 ezer Ft. Így került kapcsolatba az Alapítvánnyal a turai klub is, amely 1992-ben és 1994-ben is 30-30 ezer Ft-ot nyert a kiírt pályázatokon. Azóta folyamatos tájékoztatást kap a művelődési házunk a lakitelki programokról.

A klub elnöke, Kúti Gábor vett részt Dolányi Mihály alpolgármesterrel az "Önkormányzatok az Idősekért" c. konferencián június 7-én. Az önkormányzat által tett nyilatkozatot egy korábbi számunkban már közöltük.

Július 7-9-ig a szlovákiai testvérközségünkben, Jászón töltött néhány kellemes nyári napot klub az ottani önkormányzat és nyugdíjas klub meghívására. Az ottani klub tulajdonképpen egyben szociális otthonként is működik. Egy külön ház áll az idősek és velük együtt a rokkantak részér, ahol a tisztálkodási, főzési lehetőség is biztosított. A rászorulóknak a központi étkeztetés megoldott; a meleg ételt a megrendelt mennyiségben az otthonba-klubba szállítják. Délutáni elfoglaltságaik az itteni klubélethez hasonlóak, beszélgetéssel, kártyázással, sakkozással telnek. A jellegzetes törő kávé (jóval gyengébb, több vízbe főzött, zaccos kávé) minden nap elmaradhatatlan, sűrűn kínálták vele a turai vendégeket is. Az életük mindennapi megélhetési gondjai, a kimozdulás nehézségei (nincs útlevelük, s az új igen drága a nyugdíjból) miatt a jászóiak kevésbé vidám nyugdíjasok, mint a turaiak. Így szinte "ünnepnapnak számított" az ott tett látogatásunk, ahogy a turaiak

mondták. A három nap alatt a szállásról (faházak kemping három ágyas szobákkal, WC-zuhanyzóval) és az étkezésről teljes mértékben a helyi önkormányzat gondoskodott, költségeit az finanszírozta. A turaiaknak a buszköltséget kellett csak fedezni. Látnivalókban sem volt hiány. Az odafelé vezető úton

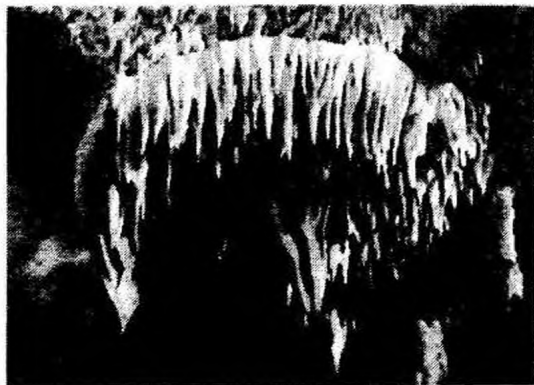

megálltunk a Betliar-i kastélymúzeumban, amely hosszú ideig az Andrássy-család birtoka volt. Ugyanezen a napon megmásztuk a Krasznahorka várához vezető utat, hogy fegyver- és képgyűjteményét megcsodálhassuk. Ennel is iponzásabb volt azonban az a festői természeti környezet, mely magát a várat vette körül, s mely végigkísért egész utunkon hegyre fel és völgybe le; ugyanaz fogadott minket természetes tavával és forrásaival a kemping területén körülölelve a premontrei apátság egyik legnagyobb központját. Jászó legnagyobb büszkeségét a cseppkőbarlangot is végigjártuk, busszal eljutottunk Kassára, ahol Rákóczi-sírjánál tisztelegtünk

a hősök emlékének. És természetesen naponta mintát vett mindenki a híres szlovák sörről a Gemerről, s a megunhatatlan szlovák nyalánkságokból, melyek közül a csokis mézespuszedli és a nápolyi kapta a legtöbb pontot a nyugdíjasok körében. Rengeteg cím kicserélődött, s a levelezések ma is tartanak.

A helyi önkormányzat és klub augusztus 19-20-án látta vendégül a jászói barátokat a művelődési házban, ahol műsorral és süteménnyel kedveskedtek nekik. Budapest nevezetességeit, a Gödöllői Királyi Kastélyt tekintették meg, 20-án pedig meghallgathatták Verezegyházán az orgonahagversenyt. A misét a váci püspök tartotta, és mint a premontrei központból érkezett vendégeket külön is köszöntötte. (Magyarországon Csoma és Gödöllő a rend központja.) Reméljük '96-ban folytatódik a megkezdett kapcsolat a két klub között!

Szeptember 2-án rendeztek meg Pilisen a Nyugdíjasok Pest Megyei Találkozóját. Ott fellépett a klub nepdalkóra is, s barátságot kötött az Uribol érkezett hagyományörző csoporttal, akik a február 10-i farsangi

batyusbál meghívottjai lettek. A klubok műsorszámait melett, a szervezők híres nótáénekesek vendéggjátékával kedveskedtek a szép számmal összegyűlt időseknek. A '95-ös szereplések sora a Juniálison, az Idősek Világnapján, a szüreti felvonuláson és a december 23-i műv. házi évzárón való fellépéssel teljes.

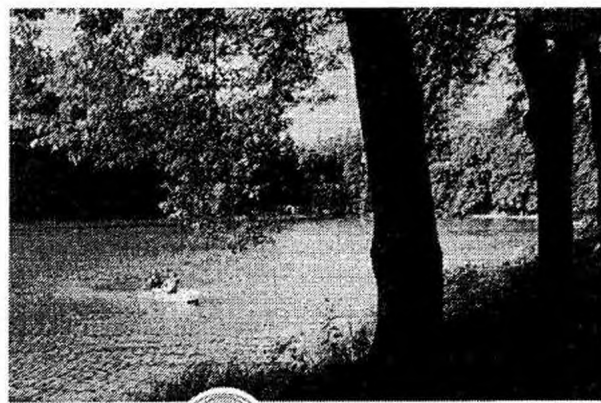
A sok vidámság mellett november 29-én dr. Jánosi Gábor egészségügyi előadást tartott a végbélbetegségekkel kapcsolatban, hogy felhívja a figyelmet a megelőzés és az időben való beavatkozás szükségességeire.

Az 1996-os tervek már alakulóban vannak. Ami biztos, hogy a klub vezetősége (Küti Gábor elnök és Pecze

Ferencné elnökhelyettes) néhány taggal ellátogat a Budapesti Művelődési Központ klubjába egy kis tapasztalatgyűjtésre, ötletszerzésre, hogy a turai klubélet szinesedhessen.

Jó egészséget és vidámságot kívánunk minden nyugdíjasnak a '96-os évre is!

Seres Tünde

100 ÉVES A MOZI

a turai MOZI

Úgy érzem egyre többen vannak olyanok, akik nem tudják mit is jelent "Moziba-járni" vagy nem is hallottak arról, hogy hol vetítettek még néhány évvel ezelőtt is Turán. A "100 éves" emlékezések kapcsán kerestem fel Benke Sándort, aki 19 éven keresztül volt községünkben mozigépező amellet, hogy 36,5 évet dolgozott a MOKÉP budapesti filmraktárában.

- Mikor és hol volt először filmvetítés Turán?

- Az elsőt azt nem tudom, de úgy 8 éves koromban, a II. világháború előtt a Kozlai-Mozgóba jártam. Ez a mostani "Tibi Kocsma" épületében működött, kb.

250 férőhelyes volt, lejtős nézőtérrel, olajos padlókkal, az előtérben cukorka árusítóval. A Pintér házaspár üzemeltette. Szerettem odajárni és szívesen segítettem a reklámban: a műsort egy jutáblúra rögzítettük és körbevittük a falu központjában. A háborút követően egy rövid ideig Boldogon tartottak vetítéseket Pintérek, és visszatérésükkel indulhatott el ismét a Mozgó. 1948-ban államosították ezt az épületet, a Szövetkezet kezébe került, majd bezárt a mozi, és helyette nyílt az italbolt. Néhány évig nem volt filmszínház községünkben. Ebben az időben alakultak meg a megyei moziüzemeltető vállalatok, amelyek eldöntötték, hogy mely településeken lehet vetítési helyet kialakítani, ezért új épületet kerestek Turán is.

- Mit választottak?

- Az ABC-vel szemben létezett a "Tóth-féle" Színház-és táncterem. 1952-ben ezt az épületet bérelték ki filmvetítésekre. Az első előadás a Mágus Miska volt és ingyen! Ez a bemutató azért is emlékezetes maradt, mert az utolsó tekeres film lángot kapott, és elégett a nézők nagy riadalmára. Másnap azért én még így is megnéztem újra a filmet. Abban az időben szombaton 1, vasárnap 3 előadás is volt. A nézőtérén kb 350 ember fért el a 2,3;4: Ft-os belépők ellenében. Itt láttam a "Vidám vásárt", a "Kis Katalin házasságát" és több Latabár filmet. A Szabadság Mozit az 50-es évek végén azért kellett megszüntetni és lebontani, mert műszaki állapota nem volt megfelelő. Szerepét átvette a jelenlegi Művelődési Ház. 1958-ban az aszóni filmszínház vándorló masinája jött el hozzánk hetente kétszer, hogy a nézőtérről levetítse a 16 mm-es tekeréseket. A vetítővászon helye a színpaddal szemben volt.

- Mi változott 1959-ben?

- Ekkor a Művelődési Házban dolgozó fotósakkör vezetője voltam. Arra gondoltunk, hogy a helybeliek is képesek üzemeltetni egy vetítőgépet. Javasoltuk a vezetőknek, hogy vásároljunk gépet, és társadalmi moziként üzemeljünk, ami ritkaság volt akkoriban. A vetítéseket Csörgi József kezdte el, akinek már gyakorlata volt ebben, mivel korábban dolgozott a "Tóth-féle" épületben. Már Budapesten dolgoztam, ezért én hoztam a 16 mm-es filmeket a kézitáskámban, hogy minél hamarabb kerüljenek a turai közönség elé.

- Hamarosan Ön is kezelte a cinematográfot. Hogy is történt ez?

- A "Menekülés Franciaországba" című filmet vetítették a nagyteremben. A film nagy slágere volt a "Párizsban szép a nyár..." Tetszettek a képek is, de mégjobban ez a dal. Az irodában többször is levetítettük a tekeresét, sőt már úgy is, hogy csak a hang futott. Én fűztem be ezeket a szalagokat, így megtanultam és megszerettem a mozigépet. Mellettük is maradtam 1961-től 1979-ig.

- Mi jellemezte a turai mozit a 60-as években?

- A TV még csak ekkor kezdett terjedni, ezért a helybeliek ha szórakozni akartak, gyakran jöttek el megnézni egy filmet sokszor családosan, baráti társasággal. Egy előadás 120 perces volt ennyi idő alatt a híradó és egy kísérőfilm (pl. Aggtelekről) is lepergett a nagyfilm mellett. Szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap voltak a vetítések. Egy héten 2 film ment, összesen 6 alkalommal. Ebben az időszakban volt a legtöbb vetítés Turán. A legsikeresebb film az "Egri csillagok" volt. Az országos bemutató előtt két nappal mutattam be: 8 teltház, nézőcsúcs! A 60-as években hoztuk létre az erkélyt, mögötte a gépházat és a színpadi vetítővásznat. A nagyterem lejtését nem sikerült megoldani, mert több feladatot is ellátott ez a terem. Ekkor még 16 mm-es filmekkel dolgoztunk, aminek egyik hátránya volt, hogy főleg fekete-fehér kópiáink voltak.

- Mikor ért el már megfelelő szintet a technikai háttér?

- Sokáig nem volt pénz arra, hogy korszerű 35 mm-es gépeket vegyünk. Jött azonban egy lehetőség: a munkahelyemen felszabadult 4 db megfelelő mozigép, amelyeket a kolégáimmal egy nap egy éjjel felszereltünk Turán. 1970-ben ezeken a masinákon az első film az "Egy magyar nábob - Kárpáthy Zoltán" volt. Jobb lett a hangminőség, a tekercek felváltva futottak le az egyik ill. a másik gépen és az 100-wattos (szenes) lámpáknak köszönhetően a képminőség is sokkal jobb lett. Ezt követően már csak színes filmeket vetítettünk.

- Ez előtt volt színes film Turán?

- Igen, a leghíresebb magyar színes filmeket (Szent Péter esernyője; Ludas Matyi; Rákóczi hadnagya;) sikerült már 16 mm-es tekerceken is levetíteni.

- Miből is állt egy mozigépész feladata?

- A gépteremben énes. Többnyire véggeztem munkámat a 35 mm-es tekerceket ték le fémdoboperces film 5-6 kedik el, egy tekeres A filmeket előre kellett húzni a gépbantartásút is meg rendszeresen cserél-széndarabjait), és előtti zenéről is én Mindig arra törelehető legjobb min meg a film, és arra, rabh kerüljön Tu nyező megyéktől munkahelyemtől örültem, amikor Cegléden játszott ugyanakkor mutat-zónség szeretete kenyiségemet, habár nem tudják, ki ült a - 1979-ben - ami-jezte a vetíté-lemezte a mozit?

- A TV elszívta a igazi sikerfilmekre emberek. Kicséré-volt úgy, hogy nem törtökön és vasár-előadás. átadtam a gámnak, és azt

örzéssel (filmarchiválással) foglalkoztam. Ezt a tevékenységet a mai napig megtartottam. A film születésének hónapjában megyek el nyugdíjba.

- Ma a videót és a műholdas műsorokat nézik az emberek. Mi a különbség a MOZI és a "videózás" között?

- A MOZI az egy egészen más hangulat, ahol az emberek összejöhetnek, megbeszélhetik élményeiket a film után egy presszóban, jobban élvezhetik a film térhatását. A mozit semmilyen videótechnika nem tudja pótolni!

voltam a minde-tótárs nélkül vé-19 év alatt. A 35 már postán küld-zokban. (Egy 90 tekercesen helyez-film kb 6 kg volt.) kellett csévelni, be be, a mozigép kar-kellett oldani (pl ni kellett az 100-watt még az előadás gondoskodtam.

kedtem, hogy a nőségben jelenjen hogy minél hama-rára. Sokszor kör-vagy a fővárosi kértem filmeket és Gödöllőn vagy filmet itthon is huttam be. A kö-motiválta tevé-a legtöbbször máig gép mellett.

kor Ön befe-seket -, mi jel-

közönséget, csak az jöttek már be az lődtek a nézők, de is jött senki. Csü- nap volt ekkor 1-1 stafétát egy kollé-követően filmneg-

A film születésének

Varró Imre

1   ÉVES A M OZI

A múzsa esőkje

TÉL

A távolban köd leple kél,
A magas ég szürke és fehér.
Most hallgat az őszi szél,
Mert megérkezett a fagyos tél.

Magával hozta hófehér ruháját
S megcsendítette gyönyörű báját.
Előjöttek a fekete varjak,
De azok csak károgni tudnak.

Az utolsó hónap a karácsonyé,
Ez nagy ünnep, mert mindenkié.
Öröm az, ha valaki ajándékot kap,
De az a legnagyobb boldogság, hogyha ad.

/1995./

Pásztor Szilvia

ÉRZÉS

Ha fáj a dal,
Amely nem vigasztal,
Szólj nekem,
S összefogunk ketten.

Ne sírj,
Mert rosszabb lesz,
Remélj,
És ez erőssé tesz.

Hidd el,
Jobb lesz minden,
Bármilyen legyen,
Elmúlik egyszer.

/1995./

Pásztor Szilvia

MEGTAGADLAK!

Megtagadlak, mert koldus lettem,
erszény és tarisznya nélkül,
útnak eresztettél engem.
Szédelgek csak a nagyvilágban,
fáradt lábam már lejártam,
szomjas föld beissza vérem,
könnyel vegyül verejtékem.

Vajon megtagadhatlak-e téged,
mikor Isten színe elé lépek?
Közömbös nem vagyok mégsem,
fájó gyűlölet a vétkem!

"ÁG"

MERÜLÉS ELŐTT

Merülés előtt, még veszek egy
mély levegőt, aztán biccentek
és elveszik testem.

Felbugyog a víz ott, ahol én
eltüntem.

Felbugyog, aztán kisimul,
a víztükörre homály borul.

"ÁG"

ÉN KIÁLTOK!

Én kiáltok, túlharsogva feldúlt szellemem
határait.

Én kiáltok, legázolva az értelem és az értelmetlenség
közé emelt széles gátakat.

Én kiáltok, teli torokból, mint az örült,
négy fal közé zárva!

Én kiáltok, a szegénység küszöbére szorult,
félholt gyermek rémült pillantásában.

Én kiáltok!!!

Hallja meg ember vagy Isten!

A gyötrődésnek, itt a földön vége nincsen?

Én kiáltok, amint a gyenge csecsemő anyja
ölen zokog:

Én kiáltok, anyaföldemre borulva, választ kell, hogy adjatok! /"ÁG"/

Képek a művelődési ház 1995. december 23-i évzárójáról:

iljúsági néptáncscsoport

iljúsági néptáncscsoport

templomi énekkar

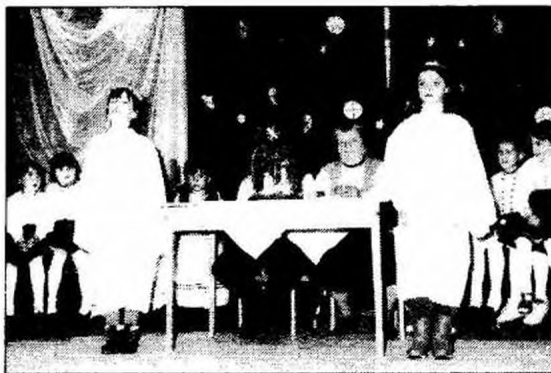
nyisdíjas népdalkör

Turai Komédiások

majorett

gyermek néptánc

cserkészcsapat

ANYAKÖNYVI ADATOK:**Születés:**

Blaskó Ferenc	(1995. 10. 11.)
Csécsei Norbert	(1996. 01. 17.)
Gáspár Noémi	(1995. 11. 15.)
Gulyás Krisztina	(1995. 11. 16.)
Kallai Dóra	(1995. 11. 15.)
Rácz Gergő	(1995. 11. 02.)
Szekeres Petra	(1995. 11. 03.)
Szénási Henrietta	(1995. 11. 12.)
Szilágyi Máté István	(1995. 10. 16.)
Vidak Viktória	(1995. 12. 06.)

Házasságkötés:

Cserényi László - Turcsányi Ildikó
Tóth János - Györi Ilona
Vidak János - Rácz Ilona

Halálozás:

Batta Mihályné, sz.: Sáfrány Julianna	(91 éves) Rózsa u. 2.
Csányi Mihályné, sz.: Maczkó Erzsébet	(88 éves) Galábos út 26.
Csizmadia Mihály	(81 éves) Honvéd út 8.
Csollák Odón	(68 éves) Fráter út 8.
Fekete István	(65 éves) Tabán út 19.
Gál István	(69 éves) Alsóerdősor 33.
Havle Károlyné, sz.: Nagy Emerencia	(90 éves) Szt. István út 62.
Juhász János	(41 éves) Arany J. út 36.
Kardoss Imréné, sz.: Czini Mária	(81 éves) Erdész út 4.
Király György	(79 éves) Magdolna út 35.
Kis-Tóth István	(83 éves) Szele A. út 2.
Köles István	(92 éves) Kossuth út 126.
Lukács János	(79 éves) Gyóni Géza út 3.
Maczkó Pál	(82 éves) Szt. István út 62.
Pataki Jánosné, sz.: Svet Éva	(77 éves) Szöv. út 53/b
Pálinkás Józsefné, sz.: Kuti Piroska	(91 éves) Ady Endre út 9.
Rácz Kálmánné, sz.: Farkas Mária Margit	(53 éves) Magdolna út 42.
Sára István	(89 éves) Galábos út 3.
Dr. Szabó Csaba István	(47 éves) Park út 34.
Szilágyi Jánosné, sz.: Köles Anna	(82 éves) Rákóczi u. 99.
Szota József	(71 éves) Templom köz 4.
Takács Gyuláné, sz.: Kretz Ilona	(72 éves) Szt. István út 43.
Tóth-Antal Gábor	(76 éves) Kossuth út 45/a
Tóth-Antal Jánosné, sz.: Benke Erzsébet	(75 éves) Szőlő út 126.

**Hirdetési és reklámlehetőség
a Turai Hírlapban:**

1/ 1 oldal:	6.000 Ft
1/ 2 oldal:	3.000 Ft
1/ 4 oldal:	1.500 Ft
1/ 8 oldal:	750 Ft

**Hirdetésfelvétel a Műv. Házban és a
Polgármesteri Hivatalban!**

CIPŐBÖRZE

**NŐI BŐR FÉLCIPŐK
2100 FT-tól
FÉRFI BŐR FÉLCIPŐK
2500 FT-tól
EGYÉB LÁBBELIK
NAGY VÁLASZTÉKA!**

**FEBRUÁR 23-án 9 - 18 óráig
a TURAI MŰV. HÁZBAN!**

Várjuk vásárlóinkat!

ÉLKER KFT.

**VAS, BILLENŐS
GARÁZSAJTÓ
OLCSÓN ELADÓ**

**TURA, RÁKÓCZI ÚT 23.
SZÁM ALATT!**

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné), Takarékszövetkezet, Vasúti hírlapárus, Eliás Zoltán (Tura, Petőfi tér 7.), Mini Presszó (Honvéd utca), Sláger ABC (Zsámboki út), Pékség, Napsugár ételmezerület (Régi vásártér 15.), Samu Gazda mezőgazd. boltja (Szt. István út 82.)

Turai Hírlap - közéleti havilap -
Kiadja a Turai Nagyközségi Polgármesteri Hivatal
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Meb. szerk.: Seres Tünde
Szerkesztőségi tag: Seres Márta
Számítógépes munkatárs: Sára István
5 - 6. évfolyam 12-1. szám
Nytsz.: B/BHF/567/P/91.
Levél cím: PH. 2194 Tura.
Műv. Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.
Készült: 600 példányban a RO-LA Kft.
nyomdaüzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor